

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

37. ČÍSLO / XXXI. ROČNÍK

17 Kč • 0,90 €

17. ZÁŘÍ 2023

Z obsahu:

**Svědkové víry: Svatá Mary
MacKillopová**

Katecheze papeže
Františka při generální
audienci 28. června
na Svatopetrském
náměstí v Římě
- strana 2 -

**Blahoslavená Emílie
Tavernierová Gamelinová**

Libor Rösner
- strana 4 -

**Biskup Martin David:
„Nepotřebujeme obhajovat
svou existenci.**

**Máme přitahovat krásou
evangelia!“**
- strana 6 -

**Ten, koho miluji,
je můj nepřítel**

Bernard Dubois
- strana 7 -

Láska překoná všechno
- strana 8 -

Svatý P. Pio
Dom Antoine Marie OSB,
opat v Saint-Joseph
de Clairval

- strana 10 -

**Maminka Markéta (32)
Život matky Dona Boska**
Teresio Bosco

- strana 12 -

*Mons. Martin David se stal v pořadí
druhým diecézním biskupem ostravsko-opavské diecéze.*

(Foto © Zdeněk Poruba, Člověk a Víra)

Svědkové víry: Svatá Mary MacKillopová

Katecheze papeže Františka při generální audienci 28. června na Svatopetrském náměstí v Římě

Mk 9,33.35-37

Dobrý den, drazí bratři a sestry! V tomto dnešním horku musíme být trochu trpěliví. Děkuji vám, že jste i v tomto vedru a slunci přišli, a děkuji vám za návštěvu.

V této řadě katechezi o apoštolské horlivosti potkáváme některé příkladné postavy mužů a žen z každého času a místa, kteří vydali život za evangelium. Dnes se vydáme daleko, až do Oceánie, světa-

dílu tvořeného množstvím velikých a malých ostrovů. Brzy se na nich uchytila víra v Krista, kterou do oněch krajů přinesli mnozí evropští přistěhovalci, a vydala hojné ovoce (srov. posynodální apoštolská exhortace *Ecclesia in Oceania*, 6). K těmto plodům náleží jedna výjimečná řeholnice, sv. Mary MacKillopová (1842-1909), zakladatelka sester sv. Josefa od Nejsvětějšího Srdce, která svůj život zasvětila intelektuálnímu a náboženskému vzdělávání chudých lidí z australského venkova.

Mary MacKillopová se narodila poblíž Melbourne rodičům, kteří do Austrálie emigrovali ze Skotska. Jako mladá dívka cítila, že ji Bůh volá, aby mu sloužila a svědčila o něm nejen slovy, ale především životem proměněným Boží přítomností (srov. *Evangelii gaudium*, 259). Podobně jako Marie Magdaléna, která se jako první setkala se zmrtvýchvstalým Ježíšem a byla jím poslána, aby tuto

Pokračování na str. 5

Kolikrát? Jednou, stokrát? Co za to? Co z toho budu mít? Nebo dokonce: Pomsta bude sladká! – Možná si teď někdo řekne, že otevřel místo zbožného časopisu nějakou detektivku či něco podobného. No, proč ne? Vždyť duchovní život je jedna velká detektivka, jen její podstatou není zločin, nýbrž spása duše... Ale již dosti všetečného úvodu, raději zajedme na hlubinu, kde nás očekává samotný Pán.

Odpuštění a modlitba – dvě velká témata lidského života, která se znovu vracejí, a to i v souvislosti s dnešními liturgickými čteními. Víme, že odpustit někomu bolest nám způsobenou je velmi obtížné. (str. 7-8) Jak často nás jako první reakce napadne: „Tak, teď jsi mě těžce urazil, způsobil mi škodu, to ti vrátím i s úroky...!“ Ó můj Ježíši, milosrdenství! Ty přece po mně chtěl něco zcela jiného... Ty jsi přece přišel na svět s láskou, která se vydala až do krajnosti, a to za spásu lidských duší – tedy i té mě! A chceš, aby také tvoji učedníci jednali stejně, protože nikoliv nevraživost a zatrplost proměňuje svět a v globálním měřítku zachovává mír. Ale je to právě láska pramenící z úcty k Božímu obrazu – ke člověku, ať už je jakkoliv svatý, či jakkoliv hříšný. A k lásce patří odpuštění – říká dnešní evangelium. Ovšem poučení je mnohem širší, neboť zasahuje vztah mezi člověkem a Bohem velmi podstatně: odpouštět znamená přijmout Boží dar. Zde dar lásky Boha k člověku a mezi lidmi navzájem. Avšak Bo-

Editorial

žích darů dostáváme denně tolik! Jsme vůbec schopni je vidět, natož za ně děkovat, s nimi dobře nakládat...? A když si uvědomíme, jak velikým darem pro nás je odpuštění našich hříchů, neměli bychom i my nechat na Pánu, aby se pouze on vypořádal s ubohým bližním, který nám způsobil bolest, škodu? Ačkoliv je v pořádku pojmenovat, že se stalo něco zlého, a je to užitečné pro obě strany – pro provinilce i poškozeného, přece jen láska může zastavit zlo, které by se mohlo rozvinout do řetězové reakce. Zastaví, pokud je druhá strana ochotná a schopná přijmout onen velkorýšý dar odpuštění, dar lásky k bližnímu. A to byl kámen úrazu králova dlužníka z dnešního evangelia, který místo, aby jednal podobně jako jeho král, v zatvrzelosti srdce nechal svého dlužníka zavřít do vězení...

Za milost odpuštění je třeba se modlit, to nepřijde samo: každý člověk je totiž pod vlivem vlastní pýchy, ať už ve větší, či v menší míře. Dábel zde má otevřené pole působnosti... Modlitba je vskutku velmi účinným prostředkem v jakékoliv životní situaci člověka. Modlitba přemáhá srdce Boží, působí nutné dary milosti, říkával sv. Otec Pio (str. 10-11), jehož 55. výročí úmrtí si 23. září připomínáme. Otec Pio je vůbec světcem velice aktuálním pro dnešní dobu – ať už pro své ryzi kněžství

a prožívání mše svaté, či pro svoji nekonečnou touhu po spáse lidských duší, či v neposlední řadě pro svoji mimořádnou pokoru... Obdivuhodný příklad naplnění slov P. Pia, ohlédneme-li se o pár desítek let zpět, nacházíme u maminky Markéty (str. 12-13). Bez jejich neustálých modliteb dnem i nocí by nebyl sv. Jan Bosco, troufám si říci, schopen vykonat tak velké dílo, které dnes celý svět opěvuje a někteří následují. Modlitba, a tedy živý vztah s Bohem, pak vede k lásce, jež vrhá člověka v naprosté odevzdanosti do Boží náruče, zvláště pak v těžkých chvílích života. Podívejme se jen na osudy mladých společníků proroka Daniela, vdovy Júdit, královny Ester, mládenců v ohnivě peci... (str. 8-9) A pamatujme přitom, že láska oživuje církev i svět také dnes.

A budeme-li chtít jít s láskou až na okraj lidské společnosti, pak nám svítí na cestu příklady bl. Emilie Tavernierové Gamelinové (str. 4-5) a především papežem Františkem vyzdvihované sv. Mary MacKillopové. U nich vidíme zřetelně rovněž to, jak je opravdu žité evangelium krásné a že křesťan nepotřebuje obhajovat svoji existenci. A protože to už jsou téměř slova nově intronizovaného ostravsko-opavského biskupa Mons. Martina Davida (str. 6), zakončeme jeho výzvou svým diecézanům, již můžeme adresovat aktuálně každému z nás:

„Pojďme žít v přítomnosti Krista, žít evangelium, které přitahuje.“

Daniel Dehner

Pán tě dnes zve mezi své učedníky k lekci, která tě má přivést k větší podobnosti s jeho nebeským Otcem. Využij příležitosti být v tomto úzkém kroužku, který ti nabízí možnost předložit božskému Mistru i tvé nejistoty a pochybnosti. Petr ti jde i v tomto směru příkladem vstříc. Rád by se totiž přesvědčil, zda správně pochopil, co předtím slyšel od Pána. Jeho otázka může zajímat také tebe: *Kolikrát mám odpustit? Snad až sedmkrát?* Na číslo, o kterém je tu řeč, se nedívej jako na matematickou hodnotu. V tomto prostředí mají čísla také svůj symbolický význam. Číslo sedm představuje na Východě úplnost. Petr si snad ani neumí představit, že by měl odpustit vícekrát.

Ježíšova odpověď však přivádí posluchače do rozpaků: *Sedmasedmdesátkrát!* Není to nadsázka? Co tím chce Ježíš říci? Chce svým následovníkům vstřípat do paměti, že by vůbec neměli počítat, kolikrát už někomu odpustili. Chtěli-li jednat podle vzoru svého Mistra, nemohou vůbec myslet na to, zda už nepřekročili nějakou mez. Pro Boží dobrotivost a milosrdenství totiž neexistuje vůbec žádná taková hranice. Jestliže ti Pánův požadavek připadá nesplnitelný, je to ve skutečnosti jen sebeobrana člověka, který si ve své úzkoprsosti takovou velkodušnost ani neumí představit. Zaposlouchej se proto do podobnosti, ve kterém ti Ježíš chce vysvětlit své důvody.

Královův služebník, který se u svého pána zadlužil, byl nečekaně povolán k vyúčtování, ale nyní není schopen vyrovnat svůj dluh. Jde o miliony. Je to suma, jakou nikdo z posluchačů nikdy neviděl pohromadě, a zcela překračuje jejich představivost. Protože dluh je tedy mnohem větší než všechno to, co tento nešťastník vůbec ještě má, bude prodán i s celou rodinou. V této zoufalé a bezvýchodné situaci se snaží na poslední chvíli aspoň oddálit hrozící katastrofu: „*Pane, měj se mnou strpení!*“ Panovník, který nejdříve tak přísně požadoval důsledné vyrovnání, ukazuje pojednou svoji druhou tvář a poskytuje prosebníkovi mnohem více, než o co se odvažoval prosit. Místo pouhého odkladu, který by ještě zvýšil jeho zadluženost, oznamuje nešťastníkovi, že mu beze zbytku odpustí celý jeho dluh. Chápeš to? Pro velkodušného krále má něco ještě

Škola milosrdenství

*Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle*

*Neměl ses smilovat,
jak já jsem se smiloval?*

tě větší hodnotu, než nemalá částka, která se již nikdy nevrátí do jeho pokladny: touto hodnotou je radost z prokázaného dobrodiní, radost z radosti, kterou mohl připravit ubohému dlužníkovi.

Uvědomuješ si, o kom tu Ježíš mluví? Nejsi to snad ty sám, kdo má u Stvořitele a Krále nesplacitelný dluh? Dlužíš úplně za všechno, co jsi a co máš. Nemáš k dispozici žádnou skutečnou hodnotu, která by nebyla od něho. To jediné, co je skutečně tvé, je zneužívání jeho přízně a jeho darů, ale tato nevděčná hříšnost ještě více prohlubuje tvůj dluh, o jehož velikosti nemáš ani představu. Ježíšovo podobenství ovšem jako by taktně pomlčelo, že tvoje dluhy nebyly jen tak anulovány. Ve skutečnosti je splatil někdo jiný, a to velice draze: vlastní Krví Krále, který je ochoten dát jakoukoliv cenu, aby ti mohl vrátit radost, pro kterou tě stvořil a povolal. Jeho největším potěšením je dávat, smilovávat se a odpouštět. Chápeš z toho, že kdykoliv hledáš radost jinde, pohrdáš největším Božím darem?

Právě tak se chová dlužník, kterému bylo všechno odpuštěno a který vůbec nepochopil ani velikost, ani smysl králova daru. Cení si jeho nekonečné štědrosti méně než několika drobných, pro které se hrdil se svým bližním. To je nevyléčitelná nemoc srdce, které ztvrdlo sobectvím, chamtivostí a nevráživostí a které se tak stalo nepřístupným nejen soucitu, ale i jakékoliv opravdové radosti. K čemu je mu odpuštění, když není schopno mít účast na jeho ovoci, na Boží radosti?

Čím více podceňuješ svůj vlastní dluh u nebeského Otce, tím obludnější se ti pak jeví každý dlužný groš, a cítíš potřebu ho neúprosně vymáhat na svých bližních. Namítneš, že chceš jen to, co ti patří? Pokud chápeš odpuštění jako ztrátu, vede tě pouhá vypočítavost, a tu Bůh nezná. Vzdaluješ se jeho obrazu, a to znamená, že se připravuješ i o jeho radosti. Kdo odpustí ze srdce jako Bůh, nic neztrácí, ale naopak získává.

Liturgická čtení

1. čtení – Sir 27,33–28,9

Pomsta a hněv, i to jsou ohavnosti, jen hříšný člověk je chová v srdci. Kdo se mstí, zakusí pomstu Pána, on jeho hříchy uchová v paměti. Odpusť křivdu svému bližnímu, a pak i tvé hříchy budou odpuštěny, když budeš prosit. Člověk uchovává hněv proti druhému, ale

Dokončení na str. 7

Učit se odpouštět znamená přemáhat své sebestředné sobectví. To se často cítí zkráceno i těmi, kteří nám ve skutečnosti pranic nedluží. Cvič se proto znovu a znovu tak, že budeš odpouštět všem, kteří ti „dluží“ jen to, že ti v něčem vadí: odpouštěj mladším, že jsou mladší, starým jejich stáří, silnějším jejich sílu, nešikovným jejich neohrabanost, bohatším jejich jmění a chudým jejich nouzi, pro kterou tě tu a tam obtěžují. Odpusť jiným, že jsou jiní než ty, že smýšlejí jinak než ty, že tě někdy provokují právě svou odlišností. Pak jsou tu další domnělí dlužníci, kterým můžeš ze srdce odpustit: ti, kteří ti neprokazují takovou úctu a pozornost, jakou bys očekával, ti, kteří neplní tvoje nevyslovená přání a stále se nenaučili číst tvé myšlenky, ti, kteří tě nejsou schopni pochopit, i ti, kteří ti nevědomě způsobí bolest nebo ti neprojevují dostatečně očekávanou vděčnost. Tím vším se postupně vyzbrojuješ na to, abys dokázal odpouštět i těm, kteří tě třeba úmyslně zraní.

A pokud se ti bude zdát, že je tu někdo, kdo ti ublížil tak, že je to podle tvého soudu neodpuštělné, zeptej se nyní Pána, co by on udělal na tvém místě. Udělal by to, co už udělal. I když od věčnosti věděl, jak jej budeš nevděčně zraňovat, přesto tě stvořil, abys mohl sdílet jeho božskou radost. Víš, co to znamená? Že ti odpustil ještě dříve, než jsi zhrěšil. *Vynesl na dřevo všechny tvoje dluhy. On vykupuje tvůj život ze záhuby, on tě věnčí láskou a slitováním.*⁽¹⁾ Přijmi jeho příklad a buď milosrdný. To je jeho cesta k pravé svobodě a božské radosti. Jinak se sám vydáváš biřicům své nenasytné sebelásky a brzy poznáš, jak dokážou být k tobě neúprosní.

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ Ž 103,4.

Blahoslavená Emílie Tavernierová Gamelinová

Kanada je známá hlavně díky hokeji, dala však světu mnohem víc než jen hokejové hvězdy – zrodila světce, viz např. bl. Ludvíka-Zéfirína Moreaua nebo bl. Marii-Rose Durocheovou – ale také bl. Emílii Tavernierovou Gamelinovou, kterou na stránkách Světla představíme tentokrát.

Byla patnáctým dítětem bohabojných rodičů Antonína a Josefy Tavernierových, jimž se narodila 19. února 1800 v Montrealu. Po matčíně skonu (1804) adoptovala děvčátko teta Josefína, která je po nějakém čase dala na výchovu k Chudým školským sestrám de Notre Dame. V roce 1814 zemřel Emílii otec. Teta si ji vzala zpět k sobě, ale dívka u ní nepobyla dlouho. Přestěhovala se k jednomu ze svých ženatých bratrů, jenž ovdověl a v jehož domácnosti se stala vítanou pomocnicí. Při nástupu si vymínila jedinou podmínku: bude moci připravovat tabuli, „Královu tabuli“, jak říkávala, pro hladovějící chudé, kteří zaklepou na jejich dveře.

Poté, co se její bratr podruhé oženil, vrátila se Emílie k tetě, ta ji ale brzy poslala k její ovdovělé sestřenci do Québecu, aby jí byla nápomocna ve vedení domácnosti, neboť u bratra se velmi osvědčila. S výjimkou těchto let (1820–1822) trávila Emílie své dny v Montrealu a zde se 23. června 1823 provdala za bezmála padesátiletého Jana Křitele Gamelina, pěstitele jablek, ve kterém našla spřízněnou duši pro své dobročinné počínání. Z tohoto svazku vzešly tři děti, avšak dvě z nich umřely hned po narození. V roce 1827 skonal rovněž Emíliin manžel a rok nato i třetí dítě.

Emílie se tak rázem ocitla bez jakýchkoli závazků k tomuto světu. Mohla se zcela vrhnout do charitativní činnosti, na kterou používala peníze pocházející z dědictví po zesnulém choti. Téhož roku spolupořádala první dobročinný bazar, jehož výtěžek putoval k těm nejpotřebnějším.

Když jí P. Claude Fay dal k dispozici spodní část domu ve Faubourg Saint-Laurent, mohla 4. března 1830 otevřít útočiště pro prvních dvanáct lidí. Potřebných však bylo daleko více, proto rok poté pronajala další budovu a přetvořila ji v útulek pro starší a nemohoucí ženy.

Svou pomoc nepřinášela individuálně, zapojila se do aktivit charitativních

organizací, z nichž jmenujme kupř. Bratrstvo veřejného blaha, Bratrstvo Sváté rodiny, Sdružení milosrdných panen či Dílo obrácených dívek. Do srdcí obyvatel Montrealu se zapsala rovněž svým enormním a neohroženým nasazením během tyfové epidemie, jež se v letech 1832 a 1834 jeho ulicemi zuřivě proháněla; také během Vlasteneckého povstání v letech 1837–1838, kdy byla nezastupitelnou a neúnavnou ošetřovatelkou raněných, těšitelkou vdov a navštěvovatelkou politických vězňů.

Emílie se definitivně „zřekla ješitnosti těla a světa a vyvolila sobě lepší stránku“, jak by napsal Jaroslav Durych, v roce 1843, kdy spolu se sedmi svými družkami podstoupila obláčku a rok nato – 29. března – složila těž řeholní sliby v kongregaci Sester Prozřetelnosti jí založené. Na základě volby ostatních se zároveň stala její první představenou. Ohledně toho, jak vést kongregaci, se Emílie odjela poradit do USA za sv. Alžbětou Setonovou, načež se do Montrealu vrátila se stanovami sester sv. Vincence de Paul a s cennými radami. Původně montrealský biskup Ignace Bourget vymohl u francouzských vincentek, že připlují do Montrealu, aby

Emílii a její družky vzaly pod svá ochranná křídla. Nakonec z toho ale sešlo a Emílie i biskup to viděli jako Boží znamení, že má založit řeholní rodinu vlastní.

Nová řehole měla charitativní charakter a zaměřovala se na sirotky i starce, na mentálně postižené, na přestárlé a nemocné kněze, dále na mladé manželské páry ocitnuvší se v nesnázích, nezaměstnané a přistěhovalce z Evropy. Ti všichni nazývali domy vedené „Emíliinou“ kongregací „Domy Prozřetelnosti“. Činnost sester přitahovala další ženy a dívky, takže následoval prudký rozvoj kongregace, její rozšiřování i otevírání nových domů v dalších kanadských městech, ale také v samotném Montrealu. „*Nemá dost nemocných, proto přijímá další*“, komentovali tuto skutečnost dílem s podivem, dílem uštěpačně Montrealští, kteří ale též dle svých možností a svědomí přispívali chodu těchto „Domů Prozřetelnosti“. Dnes podobný „nedostatek nemocných“ řeší Sestry Prozřetelnosti přijímáním dalších například v Chile, Argentině, Salvadoru, Kamerunu, Egyptě nebo na Filipínách.

Velké zastání nacházela Emílie rovněž u montrealských biskupů – nejprve u Jeana-Jacquese Lartiguea a později i u Ignace Bourgeta. Druhý jmenovaný též její nové řeholní rodině udělil církevní schválení a zasazoval se v její prospěch, jak jen mohl. Navštívil např. svou rodnou québeckou diecézi a „získával“ pro mladičkou kongregaci nové adeptky.

Emílie o všechny jakkoli strádající – hladem, nemocí, zimou či nedostatkem – projevovala obzvláštní zájem, ležel jí na srdci jejich osud, stejně jako osud těch, kteří umírali během epidemii tyfu a cholery, jež postupně v Montrealu zuřily. Byla si dobře vědoma, že zadarmo dostala, proto také zadarmo dávala – plnými hrstmi, plnými náručemi. Byla radostnou dávkyní, neboť byla ženou zcela svěřenou do Boží Prozřetelnosti – proto i onen název kongregace. Ve své pokoře však nepřikládala svému nezměrnému úsilí zvláštní význam – jednak věděla, že

*Blahoslavená Emílie
Tavernierová Gamelinová*

není sama, kdo takto v Montrealu či vůbec ve světě pomáhá, jednak se pokládala za „služebnici neužitečnou“.

Vzor přitom nacházela v Panně Marii, k níž se obzvláště upjala v době, kdy se musela rozloučit se svými dětmi a manželem. Mariin příklad snášení bolestí, jakož i veškerých útrap poté provázal Emílii po celý život, stejně jako důvěra v její přimluvu, navíc ještě prohloubil již tak

velký soucit s podobně či jinak trpícími. U Matky Boží hledala rovněž útěchu v době, kdy epidemie cholery zdecimovala její kongregaci, která se tolik nasazovala v boji proti ní, ale také tehdy, kdy čelila chvilkové nepříteli biskupa Bourgeta, jenž uvěřil vymyšleným pomluvám jedné zatrpklé sestry. Když pak poznal, že pochybil, Emílii se omluvil a jal se jí vedenou kongregaci podporovat o to více.

Činil tak až do 23. září 1851, kdy Emílie podlehla choleře, poté podporoval snahy jejích nástupkyň. Dne 7. října 2001 prohlásil Jan Pavel II. na Svatopetrském náměstí v Římě Emílii Tavernierovou Gamelinovou za blahoslavenou poté, co uznal – podle nálezu lékařů vědecky nevysvětlitelné – uzdravení třináctiletého Yannicka Fréchetteho z leukémie na její přimluvu za zázrak.

Svědkové víry: Svatá Mary MacKillopová

- dokončení katecheze papeže Františka ze str. 2

zprávu přinesla učedníkům, byla i Mary přesvědčena, že je poslána šířit radostnou zvěst a přitahovat ostatní lidi k setkání s živým Bohem.

Moudře vykládala znamení doby a uvědomila si, že nejlepším způsobem, jak toho dosáhnout, je výchova mládeže, neboť si byla vědoma toho, že katolická výchova je forma evangelizace, a to významná forma evangelizace. Jestliže tedy lze říci, že „každý světec je posláním a Otcovým plánem, jak v daném dějinném okamžiku zrcadlit a ztělesňovat určitý aspekt evangelia“ (apoštolská exhortace *Gaudete et exsultate*, 19), u Mary MacKillopové se to projevilo zejména zakládáním škol.

Podstatným rysem jejího nadšení pro evangelium byla péče o chudé a o lidi žijící na okraji společnosti. A to je velmi důležité: na cestě ke svatosti, která je cestou křesťanskou, jsou chudí a lidé na okraji společnosti protagonisty a člověk nemůže postupovat ve svatosti, pokud se jim tak či onak nevěnuje. Tito lidé, kteří potřebují Boží pomoc, také Boží přítomnost přinášejí. Jednou jsem četl větu, která mě zasáhla; zněla takto: „Hlavním hrdinou dějin je žebrák. Žebráci jsou ti, kdo upozorňují na nespravedlnost, která je velkou nouzí tohoto světa.“ Utrácejí se peníze na výrobu zbraní, a nikoli na výrobu potravin... A nezapomínejte: není svatosti, pokud se tak či onak nestaráme o chudé, o potřebné, o ty, kteří jsou tak trochu na okraji společnosti. Tato péče o chudé a lidi na okraji společnosti vedla Mary k tomu, aby se vydala tam, kam jiní nechtěli nebo nemohli jít. Dne 19. března 1866, na svátek svatého Josefa, otevřela první školu na malém jihoaustřalském před-

městí. Následovalo mnoho dalších škol, které spolu se svými spolusestrami založila ve venkovských komunitách v Austrálii a na Novém Zélandu. Škol přibývalo, protože toto činí apoštolská horlivost: rozmnožuje díla.

Mary MacKillopová byla přesvědčena, že smyslem vzdělávání je celistvý rozvoj člověka jako jednotlivce i jako člena společenství a že to vyžaduje moudrost, trpělivost a lásku každého učitele. Vzdělávání ve skutečnosti nespočívá v tom, že si člověk naplní hlavu idejemi, nikoli, nespočívá pouze v tomto. V čem spočívá vzdělávání? V tom, že doprovází a povzbuzuje studenty na cestě lidského a duchovního růstu a ukazuje jim, jak přátelství se zmrtvýchvstalým Ježíšem rozšiřuje srdce a polidšťuje život. Vzdělávat znamená pomáhat člověku, aby dobře myslel, dobře cítil – což je jazyk srdce – a dobře konal, což je jazyk rukou. Tato vize je plně aktuální i dnes, kdy cítíme potřebu výchovného spojení, které by dokázalo sjednotit rodiny, školy a celou společnost.

Horlivost Mary MacKillopové pro šíření evangelia mezi chudými lidmi ji přivedla také k dalším dobročinným dílům, počínaje „Domem Prozřetelnosti“, který byl otevřen v Adelaide a sloužil k přijímání starých lidí a opuštěných dětí. Mary měla velkou víru v Boží prozřetelnost: vždy důvěřovala tomu, že se Bůh v každé situaci postará. To ji však nešetřilo obav a těžkostí, které z jejího apoštolátu vyplývaly, a Mary k nim měla dobrý dů-

vod: musela platit účty, jednat s místními biskupy a kněžími, řídit školy a starat se o odbornou a duchovní formaci svých sester; a později i o své vlastní zdravotní problémy. Navzdory tomu všemu však zůstala klidná a trpělivě nesla kříž, který je nedílnou součástí misie.

Při jedné příležitosti, na svátek Povýšení svatého Kříže, Mary řekla jedné ze svých spolusester: „Má dcero, po mnoho let jsem se učila milovat kříž.“ Nevzdávala se ani ve chvílích zkoušek a temnoty, kdy odpor a odmítání oslabovaly její radost. Jak vidíte, všichni svatí narazili na odpor, dokonce i uvnitř církve, což je zvláštní. I ona prožila odmítnutí. Zůstala však přesvědčena, že i když jí Hospodin přiděloval „chléb nepřátel a vodu utiskovatelů“ (srov. Iz 30,20), brzy odpoví na její volání a zahrne ji svou milostí. Toto je tajemství apoštolské horlivosti: neustálý vztah s Pánem.

Bratři a sestry, kéž misionářské učednictví svaté Mary MacKillopové, její tvůrčí odpověď na potřeby církve její doby, její úsilí o celistvou formaci mladých lidí inspiruje nás všechny, kteří jsme dnes povoláni, abychom byli kvasem evangelia v naší rychle se měnící společnosti. Ať její příklad a přimluva podporují každodenní práci rodičů, učitelů, katechetů a všech vychovatelů pro dobro mladých lidí a pro lidštější a nadějnější budoucnost.

Zdroj: <https://www.vaticannews.va/cs>
(Redakčně upraveno)

Biskup Martin David: „Nepotřebujeme obhajovat svou existenci. Máme přitahovat krásou evangelia!“

Biskup Martin David se stal v pořadí druhým diecézním biskupem ostravsko-opavské diecéze. Ve čtvrtek 31. srpna 2023 ho do úřadu doprovodilo společenství diecézních kněží, jáhnů a mnoha věřících spolu s biskupy jiných diecézí. Úvodní obřad předání diecéze vedl papežský nuncius Mons. Jude Thaddeus Okolo.

Otiskujeme celé znění slavnostní homilie nově intronizovaného biskupa, v níž vytyčil priority církve v ostravsko-opavské diecézi v příštích letech.

Milí spolubratři biskupové, kněží, jáhni, drahé řeholní sestry, bratři a sestry z dalších křesťanských církví, vážení představitelé veřejného života a samospráv, drazí bratři a sestry v Kristu, milí přátelé – chci vás v této chvíli všechny co nejsrdčeji pozdravit a vyjádřit svou radost z toho, že jste přijali pozvání k této významné události života diecéze a jste tady v katedrále, nebo nás sledujete v televizním přenosu.

Mnozí v této chvíli očekávají, jaké slovo zazní od druhého biskupa ostravsko-opavské diecéze. Jistě je to očekávání oprávněné. Především je ovšem potřeba neztratit ze zřetele to slovo, které k nám zaznělo ve čteních z Písma, tedy z Božího slova. Právě v těchto textech totiž zazněly tři důležité věci, se kterými bych chtěl spolu s vámi vyjít na další cestu naší diecéze.

Tou první věcí je **pozvání**. „Nuže, vy všichni, kteří žijete, pojdte k vodě... Nakloňte ucho své a pojdte ke mně!“ Mohli bychom tento Izaiášův text přirovnat k dobře známým Ježíšovým slovům: „Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi...“ Jsou to slova, která jsou znázorněna také v průčelí naší katedrály. Vy tento výjev zobrazený pod křížem máte na titulní straně brožurek k liturgii. Je tak široký, že se ani na brožurku nevejde celý. Ano, to Ježíšovo pozvání je velmi široké.

Naším úkolem je nejprve slyšet toto neustále znějící Kristovo pozvání a poté spolu s Kristem zvát ostatní, protože je to pozvání platné pro každého člověka. Život církve, život našeho společenství má být pozváním. Ne podbizením se, ani prodáváním, ale pozváním. Těch, kteří se lopotí a jsou obtíženi, kteří hledají a touží, je mnoho. My musíme přemýšlet, co dělat, aby se toto pozvání ke všem dostalo.

Tou druhou věcí, která je důležitá na naší cestě, je **přítomnost** – blízká přítomnost Boha mezi námi. „Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.“ A z listu apoštola Pavla Korinťanům jsme slyšeli: „Nevíte, že jste Boží chrám?“ Jako společenství máme a chceme být Božím chrámem, který v sobě ukrývá a nese dějinami tajemství Boží přítomnosti. To je náš poklad, to je naše největší bohatství. Vnímáme ho jako ukryté v bohoslužbách, ve svátostech, v modlitbě, ale také v něčem tak obyčejném, jako je láska, která se dává ve službě. Protože: „Kde je opravdová láska, tam přebývá Bůh.“ Jako společenství můžeme žít mnoha věcmi, bohužel i spory nebo pochybnostmi. Není to nakonec ovšem nic nového, protože i mezi těmi, kteří se loučili s Kristem, byly pochybnosti. Vždycky se ale musíme vracet k tomu, co nás spojuje. Víra v Krista, který je s námi.

To třetí, co zaznělo, a věřím, že jsme to nepřeslechli, je **poslání**: „Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je a uče...“ Dovolím si tady k Ježíšovým slovům přidat jeden imperativ. Přitahujte! Ne přetahujte, ale přitahujte. Máme jít a přitahovat krásou toho, který je pramenem nejen křesťanským, ale stále občerstvujícím. Máme jít a přitahovat krásou evangelia, které není jen textem k naučení, ale slovem pro život. Naše diecéze je mladá, ale společenství církve je tady bezmála dvě tisíciletí a nepotřebuje svou existenci obhajovat. Potřebuje přitahovat – žít období přitažlivosti.

Milí přátelé, otevírá se před námi nová etapa života naší diecéze. Nechme se do ní inspirovat těmito třemi věcmi.

Pojďme žít pozvání, žít v přítomnosti Krista, žít evangelium, které přitahuje.

*Zdroj: www.cirkev.cz
(Redakčně upraveno)*

*Intronizace ostravsko-opavského biskupa Martina Davida
(Foto © Zdeněk Poruba, Člověk a Víra)*

Ten, koho miluji, je můj nepřítel

Je odpuštění povinností, nebo je to bezvýznamný akt? Znamená odpuštění zapomenout? Je možné všechno odpustit? Není odpuštění slabost? Utopie? Musí udělat první krok ten, kdo je vinen?

Odpuštění se rodí z přijatého zranění. Odmítnout odpuštění způsobí tomu, kdo utrpěl bolest, další zranění: stáhne se zatrpkle do sebe a zapomene na své první povolání – darování sebe sama. Jestliže člověk byl stvořen, aby se daroval, pak tihne k odpuštění. Jak máme odpuštět? Co to konkrétně znamená, dát život za své přátele?

Ježíš říká: *Co jste učinili jednomu z těchto nepatrných bratří, mně jste učinili.* (Mt 25,40) Ale kdo je tento nejmenší? Ježíš vyzývá každého z nás, abychom dali svůj život za toho, kdo je náš bližní. Ale teď nás zranil právě ten, kdo je náš bližní, koho milujeme a od koho jsme očekávali tolik lásky. Štěstí každého z nás spočívá v tom, že milujeme a jsme milováni od těch, kteří jsou nám nejmilejší. Po každé, když postrádáme jejich lásku, cítíme se zraněni. *I ten, s nímž jsem žil v pokoji a jemuž jsem důvěřoval, ten, jenž můj chléb jedl, vypíná se nade mne.* (Ž 41,10) Když se tak děje našemu Pánu, děje se tak každému z nás. Můj nepřítel je ten, koho nejvíce miluji a který mi nedává lásku, jakou od něho očekávám. Můj přítel je můj nepřítel. Ten, koho nejvíce miluji, mě nejvíce zraňuje. Můj otec, moje matka, můj manžel, moje dítě mě zraňují více než cizí útočník. Je to tedy těžké, přiznat si, že jsem byl zraněn, a ještě těžší, že mě zranil můj nejmilejší. Nejtěžší ze všeho však je, musím-li si přiznat, že jsem kvůli tomu na něho zlý.

Dát svůj život za své přátele znamená nabídnout svůj život těm, které nejvíce milujeme. Ježíš nám ukazuje cestu jako první. On nespílal těm, kteří s ním špatně nakládali. Beze slova, bez křiku dal se přibít na kříž a dal svůj život. *Nikdo mi ho nebere, ale já jej dávám sám od sebe.* (Jan 10,18) *Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.* (Lk 23,34)

Nazývá Jidáše *svým přítelem*, nechá se od něho políbit. Je všemi svými přáteli opuštěn a Petr ho zrazuje. Přesto po zmrtvýchvstání nevysloví jediné slovo výčitky nebo kritiky. *Po těch slovech na ně*

dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha Svatého.“ (Jan 20,22)

Ježíš se vydává nenávisti těch, od kterých očekával lásku, a daruje jim Ducha svého Otce. On tedy jako první ukazuje cestu, jak zvítězit nad nenávistí láskou. Zve nás, abychom přistoupili na tuto Otcovu lásku, přijali Ducha jeho Otce a milovali tak, jak on miluje každého z nás. A jeho láska spočívá v odpuštění. *Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás.* (Jan 15,12) To znamená až k odpuštění. Cílem našeho křesťanského života je nabídnout svůj život jako živá hostie.

Když jsem ve stavu, kdy jsem schopen odpuštět, vím, že na mně spočívá Otcův Duch a já jsem jeho dítě. Často si myslíme: „Já to nedokážu, abych odpustil.“ Buďme rádi, když uděláme tu bolestnou duševní zkušenost, že nemůžeme odpustit! Všichni jsme to již zažili. Odpuštění se nám zdá jako nedosažitelný cíl. Nemůžeme v hloubi svého srdce dosáhnout toho, abychom zanechali trpkosti, násilí a zášti. Abych se očistil od urážky, urážím toho, kdo mě urazil. Nemám žádný klid, protože vzpomínka na urážku, na zranění je zdrojem úzkosti. A když jsem se pomstil, trápí mě vzpomínka na zlo, které jsem způsobil. Někdy jsem ještě po létech kvůli tomu rozmrzelý.

Jsme neschopni odpuštět, a čím více věříme, že se nám to podaří, tím více narážime hlavou na tuto překážku. Protože odpuštění je něco božského. Musíme se

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

od Pána hledá uzdravení? S člověkem sobě rovným nemá slitování, ale za své hříchy prosí? Živí pomstu, ač je sám jen člověk; kdo se smiluje nad jeho hříchy? Vzpomeň na konec a přestaň nenávidět, vzpomeň na hnilobu a smrt a dbej příkázání! Vzpomeň na příkázání a přestaň nevrážit na bližního, vzpomeň na smlouvu s Nejvyšším a odpusť vinu!

2. čtení - Řím 14,7-9

Žádný z nás nežije sám sobě ani neumírá sám sobě. Neboť žijeme-li, žijeme pro Pána, umíráme-li, umíráme pro Pána. Ať tedy žijeme nebo umíráme, patříme Pánu. Vždyť právě proto Kristus umřel a vstal k životu, aby se stal Pánem nad mrtvými i nad živými.

Evangelium - Mt 18,21-35

Petr přistoupil k Ježíšovi a zeptal se: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když se proti mně prohřeší? Nejvíce sedmkrát?“ Ježíš mu odpověděl: „Neříkám ti nejvíce sedmkrát, ale třeba sedmasedmdesátkrát. Nebeské království se podobá králi, který chtěl provést vyúčtování se svými služebníky. A když s vyúčtováním začal, při-

vedl mu jednoho dlužníka, u kterého měl deset tisíc hřiven. Protože dlužník neměl čím zaplatit, pán rozkázal prodat ho i se ženou a dětmi a se vším, co měl, a tím zaplatit. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenu prosil: »Měj se mnou strpení, a všechno ti zaplatím.« A pán se nad tím služebníkem smiloval, propustil ho a dluh mu odpustil. Sotva však ten služebník vyšel, potkal se s jedním ze svých druhů ve službě, který mu byl dlužen sto denárů. Začal ho škrtit a křičel: »Zaplať, co jsi dlužen!« Jeho druh padl před ním na kolena a prosil ho: »Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to.« On však nechtěl, ale šel a dal ho zavřít do vězení, dokud dluh nezaplatí. Když jeho druhové ve službě viděli, co se stalo, velmi se zarmoutili. Šli a všechno to pověděli svému pánovi. Tu si ho pán zavolaal a řekl mu: »Služebníku ničemný! Celý dluh jsem ti odpustil, protože jsi mě prosil. Neměl ses tedy i ty smilovat nad svým druhem, jako jsem se smiloval já nad tebou?« A jeho pán se rozhněval a dal ho mučitelům, dokud by nezaplatil celý dluh. Tak bude jednat s vámi i můj nebeský Otec, jestliže každý svému bratru ze srdce neodpustíte.“

modlit: „Otče, zastup mě a daruj mi odpuštění, kterého nejsem schopen!“ Ježíš nás učí tomuto postoji z výše svého kříže: *Otče, odpusť jim*, učíš ze mne vtělené odpuštění. Odpouštět znamená přijmout Boží dar. *Kdybys věděla, co je Boží dar*, říká Ježíš Samaritance. Je to dar Ducha, který z nás dělá syny: *Budte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec*. (Lk 6,36)

Bůh od nás nežadá nemožné. Napomáhá v tom, co požaduje. Musíme sestoupit do tohoto údolí temnoty a smrti, do této bolestné neschopnosti odpouštět. Musíme prožít, že vlastními silami nejsme schopni vystoupit z tohoto údolí. Pak teprve voláme: „Pane, vytáhni mě z této propasti nenávisti a dej mi svého Svatého Ducha!“ Nejsem schopen odpouštět. Ale chtěl bych odpouštět? Chtěl bych otevřít své srdce a zcela zdarma a plný chvály a úžasu přijmout dar odpouštět?

Bůh nemůže jinak, než dát mi tento dar, protože je Otec. Když cítíme, že nám schází dar odpuštění, pochází to z naší nevědomosti, z našeho zdráhání nebo ze sebeospravedlňování. Boží láska, pokud jde o vinu člověka, je již tady, dříve než se na ni obrátím, abych prosil o jeho milost. Boží láska je bezpodmínečná. To není pouhý stav, ona ve mně roste. Ona je cestou.

Pán říká ochrnutému: *Vstaň a chod!* (srov. Jan 5,8), protože láska je dynamická, nikoliv strnulá. Den co den musíme vyslovit a prohloubit odpuštění a Bůh nám každý den dá svou milost. Milost odpuštění souvisí s časem. Potřebujeme čas, abychom odpustili. Mohu vykročit na cestu odpuštění a modlit se za toho, kdo mi působí bolest. Když se za toho, kdo mě zranil, nechci modlit, je to znamení, že mu nechci odpustit. Když jsem odpustil, znamená to, že jsem se zcela obrátil a že se těším z radosti toho, kdo mě zranil. Když je šťastný, i já jsem šťastný, když pláče, pláču s ním. To je znamení Letnic, že Duch Svatý na mně spočinul; že přišel, aby mě uzdravil. Milovat Boží láskou je znaméním mystického života: dobrořečit nepříteli, milovat toho, kdo mě pronásleduje, žehnat tomu, kdo mě proklíná.

Odpouštět se učíme v adoraci, když dovolujeme Bohu, aby nás miloval, když nasloucháme Božimu slovu, přijímáme jeho svátosti: Eucharistii a zvláště pak svátost smíření. Petr nikdy nezapomene na své trojí zapření. I my budeme stále vzpomínat na zranění, která jsme utrpěli, nebo která jsme způsobili. Tím spíše jsou tato zranění Božím voláním, abychom se vrátili k němu. Bůh neza-

puzuje vzpomínku, ale vinu. A zve nás, abychom jednali stejně, jinak nevstoupíme do této živoucí lásky. Odpouštět znamená vzpomínat na zranění, ale zapomenout vinu toho druhého, nechat ji od Pána vymazat. Když jdu ke svému bratru a prosím jej o odpuštění, poznávám tím, že existuje, že žije. Když jsem jím pohrdal, popíral jsem jeho existenci. Jistým způsobem svou prosbou o odpuštění ztrácím svou svobodu, aby on znovu našel tu svoji. To je obtížné, být připraven říct druhému „odpouštím ti“, anebo „modli se za mne, aby se Pán ke mně vrátil a tobě odpustil“. To znamená rezignovat na svou pohledávku. On mi způsobil bolest, a já za to nebudu odškodněn. Odpustit znamená složit zbraně, odložit násilí a objevit poklady, které je tím možno postupně získat. Můžeme tak ve svém utrpení uchopit dar Ducha Svatého, toto Kristovo tajemství ve chvíli jeho zkoušek.

Ani pronásledování, ani úzkost, ani hlad, ani útlak; ani neštěstí či nehoda, ani život či smrt, ani přítomnost, ani budoucnost, nic nás nemůže odloučit od lásky Boží.

Zdroj: Archiv Světla

Láska překoná všechno

Víme až příliš dobře, jak jsme rozdílní. Někteří mají statečnější, odolnější povahu a umí lépe snášet utrpení, a tak dokáží i delší čas nést různé těžkosti a přitom s jistotou říci: „Zvládneme to!“ Jiní hned reagují úzkostlivě, jsou nestálí anebo okamžitě sklíčení. Avšak i bojovné, nebojácné povahy, které směle a nadšeně projevují svoji odvahu také tam, kde se jiní už dávno rezignovaně stáhli, přece v určitém okamžiku narazí na svoje hranice. Může to být nějaká rána na životní cestě či nemoc, která člověka doslova srazí k zemi; může to být nebezpečná situace, která člověku ukáže vlastní slabost či zbabělost; může to být urážka na cti, která člověka zcela ochromí; anebo přijde pronásledování, které člověka vyděsí a znejistí, takže se najednou cítí úplně malý a bezmocný. Existuje něco, co by člověku pomohlo načerpat odvahu, je nějaký lék, díky kte-

rému bychom aspoň na krátký čas dokázali sebevědomě a suverénně vystupovat? Odkud získat odvahu a statečnost? Odpověď nám dává sám Pán Ježíš: „Ve světě máte soužení. Ale vzchopte se, já jsem přemohl svět!“ (Jan 16,33)

Ano, je to Ježíš, který vykoupil svět svým trojím utrpením lásky. Proto je láska nepřemožitelnou silou, která nám – už jen z čistě lidského hlediska – dává moc překonat samy sebe. Toto zná i každý zamilovaný; z ničeho nic se stane iniciativním a je ochoten pro toho druhého udělat cokoli. Člověk, který se modlí a znovu a znovu opakuje: „Ježíši, miluji tě, Ježíši, všechno z lásky k tobě,“ – cítí, jak do jeho nitra proudí Boží láska a s ní úžasným způsobem také křesťanské ctnosti odvahy a síly. Pravá láska totiž vyhání strach a umožňuje nám – ačkoliv nás strachem zalévá studený pot a buší nám srdce – konat statečně v malých i velkých věcech. Sa-

motný apoštol národů sv. Pavel přišel ke Korinťanům „sláb, s velkou bázní a chvěním“ (1 Kor 2,3), aby jim i nám v nesrovnatelně krásném hymnu na lásku ukázal ještě vzácnější cestu: „Láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá. Láska nikdy nezanikne.“ (1 Kor 13,7-8)

Když otevřeme Starý zákon, objevíme tam množství hrdinných mužů i silných žen. Avšak nejsou to žádní „rození“ hrdinové, ale lidé modlitby, kteří se v nouzi spoléhali jen na pomoc od Boha, kterého z celého srdce milovali. To byla jejich síla. Vzpomeňme jen na mladé společníky proroka Daniela, kteří byli z Jeruzaléma deportováni do Babylonu a tam se odmítli klanět zlaté soše. I přes hrozbu smrti v ohnivě peci neudělali tito mládenci žádný kompromis, aby si zachránili život, právě naopak, dosvědčili: „Jestliže náš Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebude-

me a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme.“ (Dan 3,17-18) Jejich láska k Bohu byla silnější než strach před smrtí a nebyla zahanbena. Zázrak jejich záchranu zasáhl krále Nabuchodonozora natolik, že začal chválit a velebit právě jejich Boha. Podobně se to stalo Danielovi, když ho obvinili ze závisti a vyhladovělá zvíř ve lví jámě se ho ani nedotkla (srov. Dan 6).

Obraťme svůj pohled na tři starozákonní odvážné ženy. Podívejme se nejprve na mladou vdovu Júdit, pěknou, moudrou a bohabojnou. Její rodné město Betulie v severní Palestině se pro nedostatek vody chtělo vzdát nepřítelům bez boje, když bylo obléháno obrovskou armádou asyrského vojevůdce Holoferna. Tehdy Júdit vyčítala svým židovským soukmenovcům malomyslnost a slabou důvěru v Boha. V kajícím rouchu se vrhla na zem a ve vroucí modlitbě hlasitě volala k Bohu o pomoc ve svém troufálním plánu: „Dej mně, vdově, do rukou sílu k tomu, co zamýšlím... Učiň, ať celý tvůj národ a každý kmen to pozná a zví, že ty jsi Bůh, Bůh veškeré moci a síly, a že není jiného, kdo by byl štítem izraelskému pokolení, kromě tebe.“ (Jdt 9,9.14) Potom si oblékla sváteční roucho, přepychově se ozdobila a v celé své kráse se rozhodně vydala na cestu do nepřátelského tábora, kde po jedné hostině vínem omámenému Holofernovi uťala hlavu jeho vlastním mečem. Zhrození Asyřané se dali spěšně na útěk, ale Izraelité zajásali a oslavovali svoji osvoboditelku. Samotná Júdit - nádherný biblický předobraz Panny Marie, která satanovi v konečném vítězství pošlape hlavu, se pak znovu vrátila k tichému vdovskému životu, chválila Boha a děkovala mu za jeho vítězství, protože „Hospodin, Všemohoucí, je však zničil rukou ženy“ (Jdt 16,5).

V krátké knize Ester čteme nádherné statě o tom, jak byl židovský národ, žijící v babylonském zajetí, ušetřen před vyhubením díky neohroženému zásahu jedné ženy. Židovka Ester, mladá manželka perského krále, svojí důvěrou v Boha „znovu napsala“ nezměnitelný výnos svého manžela, opatřený královskou pečetí, a tak zachránila svůj národ. Když se však odhodlala předstoupit v trůnním sále před krále nepředvolaná, což bylo zakázáno pod trestem smrti, aby ho prosila o od-

vrazení hrozícího neštěstí pro svůj národ, „královna Ester se utekla k Hospodinu; bála se smrti, která jí hrozila“ (Příd Est 4,17k). Vroucně se modlila: „Pane můj, náš Králi! Ty jsi jediný. Pomoz mi, opuštěné a nemající opory leč v tobě, neboť nebezpečí je na dosah.“ (Příd Est 4,17l) „Rozpomeň se, Hospodine, v době našeho útlaku se dej poznat a dodej mi odvahu...“ (Příd Est 4,17r) „Nás však svou rukou vysvobod...“ (Příd Est 14,17t) Jaký je to pozoruhodný předobraz Panny Marie, univerzální Prostřednice a Orodovnice všech národů!

V arcibiskupském diecézním muzeu v Kolíně nad Rýnem se nachází tento obraz na roušce z 15. století - je připevněna na pale a slouží k zakrytí kalicha. Zobrazuje mučednictví makabejské matky Salome a jejich sedmi synů, jejichž pozůstatky odpočívají v nádherném zlatém relikvíři kolínského baziliky sv. Ondřeje.

O další obdivuhodné ženské postavě Starého zákona, o makabejské matce, se píše, že: „Každého z nich povzbuzovala v rodné řeči, plna ušlechtilé moudrosti, v níž spojovala ženskou rozvahu s mužnou silou...“ (2 Mak 7,21), protože v době helénského pronásledování hrdinsky, věrná ve víře: „V jediném dnu viděla záhubu sedmi synů a nesla to srdnatě s nadějí v Hospodina.“ (2 Mak 7,20) Nesměřují přitom naše myšlenky hned k Sedmibolestné, která ve svém srdci měla ne sedm, ale tisíce mečů? Svátá Alžběta od Nejsvětější Trojice o ní výstižně napsala: „Panna Maria stojí pod křížem vzpřímeně, silná a statečná... Protrpěla každou bolest, každý otřes, a přece přitom zůstala vždy tak klidná, tak silná, protože její oporou bylo Srdce jejího Krista.“

Podívejme se nyní v Novém zákoně na apoštoly, kteří, s větším či menším „studijním“ úspěchem, mohli tři roky chodit do jedinečné „vysoké školy lásky“ v bezprostřední blízkosti Pána. Ježíš však byl ke svým budoucím rybářům lidí trpělivý a shovívavý. A tak musel zachránit Petra, který sice ve své sympatické upřímnosti a spontánní lásce vystoupil z loďky a s jistotou se blížil k němu po vodě, pak ho ale přemohl strach, jelikož ho vystrašil silný vítr, a začal se topit (srov. Mt 14,22-33). O vodu šlo také u Jákobovy studny, kde Ježíš čekal na Samaritánku, jíž se lidé vyhýbali a opovrhovali jí pro její způsob života. Její duše se ochotně „napila živé vody“, kterou jí dal Pán: živou vodu - svoji bezpodmínečnou a nezištnou lásku. Ji naplněna, zapoměla na veškerý strach před lidmi a ve svém samařském městě okamžitě začala horlivě hlásat radostnou zvěst (srov. Jan 4,1-41). V Olivové zahradě bychom se i my jistě chovali jako apoštolové, kteří plní zármutku a strachu usnuli namísto toho, aby utěšovali Ježíše potícího se krví. Všichni učedníci se rozprchli a Petr, který sice upřímně, ale přece jen nepřiměřeně sebevědomě svého Mistra ve večeradle ubezpečil: „Pane, s tebou jsem hotov jít i do vězení a na smrt“ (Lk 22,33), třikrát uboze zapřel svého milovaného Učitele.

Na druhé straně prokázala Veronika skutečně serafinskou lásku, když na křížové cestě zapoměla na všechno a na všechny kolem sebe, a doslova šla proti hlučnému proudu, který směřoval na Kalvárii. Neohroženě si prorazila cestu k Ježíši a podala mu roušku - byl to skutek lásky prokázaný odsouzenému na smrt, čin, který nebyl bez rizika. Z Dvanácti se pod kříž na Golgotě dostal pouze učedník lásky Jan, protože se vždy držel blízko Panny Marie. Očividně byla potřebná vykupitelská smrt a zmrtvýchvstání Pána, aby ustrašení a zdrcení apoštolové získali pokoj duše, živou víru a novou odvahu čelit životu. Ale až zázrak Letnic, Duch Svátý, tato Láska vylitá v hojnosti, proměnila apoštoly ve zcela jiné lidi, v neochvějně vyznavače Krista a mučedníky. A tak láska oživuje církve až dodnes...

*Z Vítězstvo Srdca 152/2023
přeložil a upravil -dd-*

Svatý P. Pio

Francesco Forgione se narodil v roce 1887 v jihoitalském městečku Pietrelcina. Už ve velmi mladém věku se mu dostalo milosti časých zjevení Nejblahoslavenější Panny. Také ďábel se mu zjevoval, často v noci, ve strašných podobách. Již v devátém roce svého života dostal mnoho těžkých nemocí, které ho provázely až do smrti. Přesto byl přijat v 16 letech do kapucínské řádu a složil svoje sliby pod jménem bratr Pio.

Avšak zdraví mladého mnicha se nezlepšovalo. Pravá polovina plic byla těžce zasažena. Záchvaty horečky byly tak silné, že teploměr praskl! V naději, že mírnější klima by mohlo prospět k vyléčení této nevysvětlitelné nemoci, několikrát změnil klášter, potom se vrátil mezi léty 1910 a 1916 nazpět ke své rodině v Pietrelcině.

Dne 10. srpna 1910 byl přesto vysvěcen na kněze: „Jak jsem byl šťastný toho dne,“ říkal později. „Moje srdce hořelo láskou k Ježíši... Začínal jsem zakoušet ráj.“ V červenci 1916 se mu konečně podařilo usídlit se v klášteře v San Giovanni Rotondo v Apulii.

V září 1918 obdržel ve svých 31 letech milost stigmatizace. Dostal krvácející rány na rukou, na nohou a v boku, které odpovídaly ranám ukřižovaného Ježíše. Od té doby po 50 let ztrácel denně asi skleničku krve. „Měl nejenom skvrny, nýbrž skutečné rány, které procházely naskrz jeho rukama a nohama,“ jak dosvědčuje jeden z jeho spolubratří. Tyto rány působily jeho trvalou tělesnou slabost.

Jeho představení zvali na poradu řadu lékařů, aby rány prozkoumali. Specialisté potvrzovali pravost poranění. Někteří to přičítali magnetické síle, jiní autosugesci, jiní „fyzilogicko-patologickým souvislostem“. Ale mnozí dodávali, že příčina se vymyká lékařské vědě.

Na začátku května 1919 byla náhle uzdravena jedna dívka poté, co se jí zjevil P. Pio. Dne 28. května se nechal k P. Piovi dopravit jeden mladý voják, který byl zraněn ve válce a lékaři byl prohlášen za nevléčitelného. P. Pio mu požehnal. Byl okamžitě zcela uzdraven. Tyto dva divy, o kterých se psalo také v tisku, pohnuly

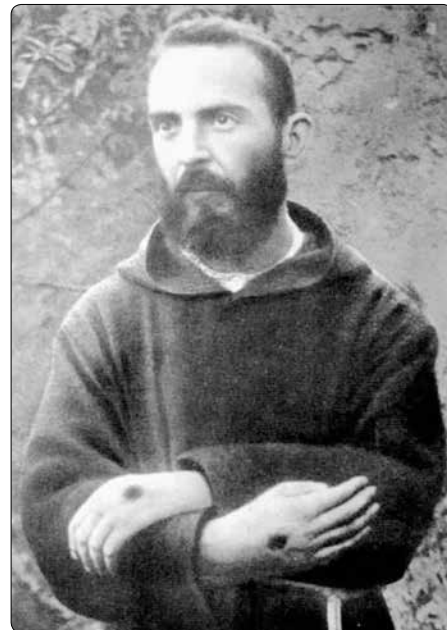
masami lidí: od té doby přicházelo do San Giovanni Rotondo denně až 500 poutníků i zvědavců.

Byla rozšířena zvěst, že P. Pio může nahlížet do nitra duše. A skutečně, to se opravdu stávalo. Krásná a bohatá Luisa V., která přišla do San Giovanni Rotondo čistě ze zvědavosti, se cítila hned po svém příchodu přemožena takovou bolestí kvůli svým hříchům, že se v kostele rozplakala. Kněz přišel k ní a řekl: „Uklidněte se, moje dítě, milosrdenství nezná hranic, krev Kristova omyje všechny zločiny světa.“ Luisa V. se už od dětství nezpovídala. P. Pio jí pomáhal při vypočítávání hříchů a potom řekl: „Nevzpomínáte si už na nic jiného?“ Luisa se roztrásla při pomyslení na jeden těžký hřích, který se neodvažovala vyznat. P. Pio čekal a pohyboval tiše rty... Nakonec se rozhodla: „Zůstává ještě toto, můj otče...“ – „Bůh budíž pochválen! Uděluji vám rozhrěšení, moje dcero...“

Někdy věnoval vyznáváním kajicníků denně 15 až 17 hodin. Jeho zpovědnice byla více než psychiatrická léčebna, než soudní stolice nebo vyučovací katedra. Kajicníky pozdravoval různým způsobem. Jednoho přijal s otevřenou náručí, jiným

Svatý P. Pio z Pietrelciny

Svatý P. Pio z Pietrelciny

prominul námitky: napomínal, a dokonce je potlačoval. Přísný byl vůči hříchům proti čistotě a proti zákonům o předávání života. Neodpustil je, dokud se nepřesvědčil o pevném úmyslu kajicníka. Někdo se dokonce musel nejprve několik měsíců osvědčit, než dostal rozhrěšení. P. Pio tak zdůrazňoval význam lítosti a pevného předsevzetí k polepšení před přijetím svátosti pokání.

Stávalo se, že kněz kajicníka ještě před koncem poslal pryč: „Ven! Jdi pryč! Nechci tě vidět dříve, než...“ Věděl, že „vyhnání“ bylo léčebným opatřením, které hříšníkem otrásl, přivedlo ho k pláči a donutilo k obrácení. Jednomu svému spolubratru oznámil, potom co poslal pryč jednoho takového špatně připraveného kajicníka: „Kdybych tak nejednal, neobrátilo by se jich tolik k Bohu!“

Tuto nadpřirozenou moc potírat zlo čerpal P. Pio z modlitby. I přes bolesti způsobované pěti ranami se mnoho modlil. Každý den se věnoval čtyři hodiny nábožnému rozjímání. Modlil se se vzdycháním srdce, střelnými modlitbami, především ale svým růžencem. Často ho slyšeli říkat: „Jděte k Madoně, nechejte se jí milovat! Modlete se jej tak často, jak můžete! ... Modlitba přemáhá srdce Boží, působí nutné dary milosti!“

Vrcholem dne a modliteb P. Pia bylo sloužení mše svaté. Mše P. Pia mohla trvat hodinu a půl až dvě hodiny. Jeden francouzský vyslanec u Svatého stolce, který

směl být přítomen na jedné z těchto mší, napsal: „Nikdy ve svém životě jsem nezažil tak dojemnou mši... Když zazněl zvoněk k pozdvihování, strnul P. Pio v rozjímání. Na jak dlouho? ... Na deset, dvanáct minut, možná více...“

P. Pio nejenom že se sám mnoho modlil, ale přiváděl také jiné lidi k modlitbě. Jím založené modlitební skupiny se rozšířily do celého světa. K jeho osmdesátinám vyslalo více než tisíc těchto skupin své zástupce do San Giovanni Rotondo.

Apoštolské úsilí mladého kapucína vyvolávalo odpor. Části místního duchovenstva se nelíbila náhlá proslulost stigmatizovaného, příliv poutníků a bohatě přitékající almužny pro klášter. Místní biskup, jehož pověst byla špatná, nechal kněžimi a věřícími podepsat udání o údajných skandálech v San Giovanni Rotondo a vedl dlouhý, v Římě konaný soudní proces.

Následkem těžkých pomluv byla od června 1922 provedena přísná opatření proti P. Piovi: zákaz veškeré duchovní korespondence, dokonce se zpovědníky; zákaz veřejného sloužení mší, přeložení kněze do jiného kláštera. Ve skutečnosti nebyla ta poslední dvě opatření provedena kvůli silnému odporu místního obyvatelstva. V roce 1931 vyvrcholilo pronásledování tím, že mu bylo zakázáno vykonávání každé kněžské činnosti, kromě soukromých mší. Bolestná situace trvala dva roky, potom byla P. Piovi všechna kněžská oprávnění vrácena (v červenci 1933).

P. Pio říkal: „Po pádu do hříchu se stalo utrpení pomocným nástrojem stvoření. Je to nejmocnější páka k opětovnému napřímení světa, je to pravá ruka lásky, která chce dosáhnout našeho obrácení.“ Protože však znal nemoc a bolest z vlastní zkušenosti, snažil se ji mírnit u jiných. K tomuto účelu se rozhodl P. Pio zřídit v San Giovanni Rotondo nemocnici. V roce 1947 bylo započato se stavbou Casa Sollievo della Sofferenza (Dům úlevy v utrpení), jedné z nejmodernějších nemocnic v Itálii.

Toto dílo však vedlo k novému pronásledování kněze, který se stal majitelem nemocnice na základě výslovného dispensu od slibu chudoby, vydaného papežem Piem XII. Protože několik diecézních správ a náboženských zařízení v Itálii bylo zapleteno do finančních afér a měly pe-

něžní ztráty, pokusili se někteří kapucínští otcové i jiní klerikové odškodnit se na finančních rezervách P. Pia. Vyhrožování a tiskové kampaně měly uvést kněze a vedení nemocnice do špatné pověsti.

Aby dílo nemocnice bylo uchráněno ode vši žádostivosti, požádal Svatý stolec v roce 1961 Otce Pia, aby to všechno odkázal, což on také se vši poslušností udělal. Přes to všechno s ním bylo stále ještě jednáno jako s „podezřelým na svobodě“, až papež Pavel VI. na začátku roku 1964 mu udělil plnou svobodu k vykonávání jeho kněžského úřadu.

Při všech těchto mrzutostech zachovával P. Pio statečně neustálou poslušnost. Říkal stále: „Poslouchat představené znamená poslouchat Boha.“

Pro P. Pia byla láska ke Kristu neoddělitelná od lásky k církvi. V církvi viděl matku, kterou musíme milovat navzdory slabostem jejích dětí. Jeho srdce se chvělo láskou k náměstkovi Kristovu, jak je zřejmé z dopisu, odeslaného krátce před svou smrtí papeži Pavlovi VI.: „Já vím, že Vaše srdce v těchto dnech velmi trpí ... Nabízím Vám svoji modlitbu a svoje každodenní utrpení ... aby Vás Pán těšil svojí milostí, abyste mohl pokračovat v přímé a těžké cestě, na níž obhajujete věčnou pravdu... Děkuji Vám také za jasná a rozhodná slo-

va, která jste vyslovil zvláště v poslední encyklice *Humanae vitae*, a vyznávám znovu svoji víru a bezpodmínečnou poslušnost vůči Vaším osvěcujícím pokynům.“

P. Pio plnil až do konce svoje poslání zpovědníka a oběti. V roce 1967 vyzpovídal denně až 70 osob. Při jeho zářícím kněžství se stávalo stále více zázraků, proctví, obrácení a duchovních povolání. Ale jeho vlastní duchovní život se odehrával „v noci víry“. „Nevím, jestli jedním správně, nebo špatně,“ přiznával. „A to je všude, ve všem, u oltáře, ve zpovědnici, všude... Přenechám starost Ježíši Kristu, aby se nad tím zamyslel.“

A v jednom dopise napsal: „Říkám vám, milujte svoji zkázu. To záleží v tom, že v dobách temnoty a mdloby zůstane te pokorní, veselí, vlídní a plní důvěry. To spočívá v tom, že se nestaráte a že vezmete na sebe ochotně kříž a své nejistoty – neříkám radostně, ale rozhodně a vytrvale.“

Ve všech zátěžích byl P. Pio v podstatě spokojený, šťastný a radostný: v tom spočívá křesťanské tajemství. P. Pio zemřel tiše 23. září 1968 ve svém klášteře San Giovanni Rotondo.

*Z VISION 2000 - 5/2018 přeložil -mp
(Redakčně upraveno)*

Zveme vás do VEČEŘADLA MKH v kostele Nejsvětější Trojice ve Zdouňkách v neděli 1. října 2023 v 15 hodin.

Scházíme se již 24. rok. Tomuto večerádlu bude předsedat P. Mgr. Jiří Polášek ze Zašové. Na programu je adorace, rozjímavý růženec, čtení z „modré knihy“, promluva, zasvěcení Panně Marii, svatá zpověď. Večerádlu bude zakončeno mší svatou.

NÁRODNÍ SVATOVÁCLAVSKÁ POUŤ 2023 • Stará Boleslav 27. - 28. září

Středa 27. září: 19.00 **příjezd relikvie sv. Václava** před areál baziliky sv. Václava ve Staré Boleslavi • následuje **Svatováclavský koncert** (J. D. Zelenka: Sub olea pacis et palma virtutis) a **nešpory**.

Čtvrtek 28. září: 7.00 **mše svatá na hrobě sv. Václava** v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha v Praze • 7.00 **ranní chvály** v bazilice sv. Václava ve Staré Boleslavi • 7.30 a 8.30 **mše svaté** v bazilice sv. Václava ve Staré Boleslavi • 10.00 **POUTNÍ MŠE SVATÁ** na Mariánském náměstí ve Staré Boleslavi (hlavní celebrant Dominik kardinál Duka OP; kazatel Mons. Jan Baxant, biskup litoměřický) • 14.00 **modlitba za národ u Palladia země české** v bazilice Nanebevzetí Panny Marie ve Staré Boleslavi • 15.30 **závěrečný koncert pro poutníky** v bazilice Nanebevzetí Panny Marie ve Staré Boleslavi • 17.00 **odjezd relikvie sv. Václava** na Pražský hrad • 18.00 **mše svatá v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha v Praze**.

Více na www.apha.cz/narodni-svatovaclavska-pout.

Maminka Markéta (32)

Život matky Dona Boska

Kapitola 33

CHOLERA A SIROTCI NA ULICÍCH VE ČTVRTI DORA

Pomoc pro maminku Markétu

Jak pomalu, pomalu maminka Markéta stárla a počet ubytovaných chlapců rostl, Don Bosco jí posílal pomocníky. Prvním byl Giuseppe Buzzetti. Chlapec s plachým úsměvem, který přišel do Turína se svými bratry z Caronno Varesino. Byl příliš křehký na to, aby dělal zedníka jako oni, a tak ho Don Bosco vzal od cihel a vápna a přivedl na Valdocco. Bylo mu 14 let. Řekl mu: „Pomáhej mamince ve všem, co můžeš.“ A tak se stal malým správcem Oratoře. Don Bosco se mu se vším svěřoval jako mamince a měl ho rád jako syna. Viděl, jak vedle něho roste a vyřizuje i ty nejspletitější případy po celou tu dobu, co maminka žila, dokud neumřela. (Mnohé zprávy z prvních dob Oratoře sice napíše Giovanni Bonetti, převzal je však od Giuseppa Buzzettiho, který od nejprvnějších začátků byl vždy vedle Dona Boska.)

V prádelně jí velice pomáhala její sestra Marianna, která během povídání oživovala dny jejich dětství. O žehlení prádla a čistotu chlapců se starala Margherita Gastaldi, matka budoucího arcibiskupa Turína, doprovázena často sestrou a dcerou. Přezdívali jí „Generálka“ kvůli jejímu autoritativnímu a ráznému jednání s chlapci, když jim prohlížela uši a krk a nařizovala: „Umýt, ihned.“ Do Oratoře chodily pomáhat také jiné ženy, od hraběnky Fassati po obyčejnou ženu Giovannu Marii Ferro, maminku Dona Rui.

Dne 14. srpna roku 1854 přišel z Avigliana první kněz, který přišel Donu Boskovi pomoci „napořád“. Jmenoval se Vittorio Alasonatti, učil mnoho let na základní škole a na laskavé naléhání přítele Dona Boska přerušil vyučování a přišel do Oratoře. Don Bosco ho s radostí objal a představil mamince Markétě se slovy: „Teď se už o účty, dluhy, vydání nemusíte starat.

Na to všechno bude myslet tento dobrý kněz, don Vittorio Alasonatti.“

Takového člověka moc potřebovali. Počet ubytovaných chlapců už dosáhl počtu padesáti, těch chlapců, kteří chodili do Oratoře (mnozí z nich také chodili do večerní školy), bylo 500. Giuseppe Buzzetti musel trávit mnoho času ve městě při vyřizování různých věcí. Maminka Markéta se svými 62 lety už pochůzky po městě nekonala.

„Propukla cholera!“

Den po svém příchodu, sotva si don Alasonatti uspořádal věci ve své maličké kanceláři ekonoma, byl povolán k naléhavému případu: udělit svátosti nemocných chudému člověku, který umíral na cholera.

Tato smrtelná nákaza postihla napřed město Janov, kde si vyžádala 3 000 obětí. V Turínu byly první případy ověřeny 30. července ve čtvrti Dora (kde stoky tekly na otevřeném prostranství). Zatímco král a jeho rodina utekli na hrad Caselette (tak dali příklad královské odvahy), starosta Notta se ocitl ve městě, kde počet nakažených během měsíce vystoupil na 800. Tím, že neměli prakticky žádnou strukturu, aby čelili epidemii, situaci zachránily staré lazarety, které znovu obnovily svou činnost. Starosta také vydal výzvu, v níž apeloval na dobrou vůli občanů a vyzýval k dobrovolné službě.

Don Bosco zmobilizoval větší chlapce (bylo jich 14), každému zaručil, že když zachovají přátelství s Ježíšem, nebudou nakaženi. Maminka Markéta připravila pro každého láhev octa a odevzdala ji každému se slovy: „Potom, co jste pečovali o nemocné-

ho, umyjte si ruce octem. Když budete mít láhev prázdnou, přijďte ke mně, a já vám ji znovu naplním. Doporučuji vám: Poslechněte mne, protože náš Pán říká: »Pomoz si, a nebe ti pomůže.«“

Toto léto bylo velice horké, dny byly rušné. Cholera je nemoc špíny a zápachu,

způsobuje zvracení a průjmy. Tyto účinky často způsobovaly, že nemocným, o které chlapci pečovali, chyběla prostěradla a čisté prádlo. Chlapci, když chodili plnit láhve octem, sdělovali to mamince, vypráví Giovanni Bonetti. Ona dávala to, co měla, a během několika dnů neměla nic.

Jednou přišel jeden chlapec a řekl jí celý udýchaný: „Musíme zavézt těžce nemocného do lazaretu, ale nemáme čisté prostěradlo. Nemáte, maminko, nějaké?“ Markéta přemýšlela, pak šla a vzala z oltáře plátno a dala mu ho se slovy: „Vezmi ho pro svého nemocného. Nemyslím si, že by se náš Pán urazil.“

Příběh Pietra Enrii, sirotka

Pietro Enria byl 13letý chlapec. Ve čtvrti Dora ve zchátralém domě, kde v pronájmu bydlela jeho rodina, viděl umírat na cholera maminku a těžce onemocnět otce. Zůstal jenom on a čtyři bratři bez nikoho a bez ničeho. Tak je našly v této bídě dvě dámy z „Výboru pro zasažené cholera“ a přivedly je na místo, kde se shromažďovali sirotci, bylo to vedle kostela svatého Dominika. Tam chodily rodiny, které měly v úmyslu nějaké dítě adoptovat. V září tam šel také Don Bosco. Sám Pietro na to vzpomíná takto:

„Nikdy jsem ho předtím neviděl. Měl usměvavou tvář, plnou dobroty, takže ho člověk měl rád už předtím, než promluvil. Usmál se na všechny. Konečně se také přiblížil ke mně. Cítil jsem, jak mi tlučé srdce. Zeptal se mě na jméno, příjmení a pak mi řekl: »Chceš jít se mnou? Budeme přátelé, dokud nepůjdeme do nebe.« A já jsem odpověděl: »Ach ano, pane.« Pak Don Bosco dodal: »A tento zde je tvůj bratr?« - »Ano, pane,« odpověděl jsem. »Tak ať přijde také on.«

O několik dnů později jsme byli oba přivedeni do Oratoře. Měl jsem tehdy 13 let a můj bratr 11. Od toho okamžiku jsem zůstal navždy v Oratoři, kde nás Don Bosco a jeho matka přijali s láskou, a my jsme měli matku Dona Boska za vlastní a měli jsme ji velice rádi. Byla to žena hluboké zbožnosti a žhavé lásky, která byla více než mateřská. Když někdo musel zůstat doma kvůli nemoci, pečovala o něho s mateřskou láskou. Když Don Bosco musel jet kázat mimo Turín, tak

„Objektivem biskupa“: Přijďte se podívat na přírodu jako na duchovní prostor

ona dělala všechno. V Oratoři jsme byli spokojeni a šťastní.“

Pietro Enria měl příležitost mluvit s Donem Boskem o těchto dnech během jeho nemoci, když měl 17 let, ve Varazze: „Vzpomínáte si, Done Bosco, že vám vaše matka vyčinila, proč přijímáte stále nové chlapce?“ A Pietro pokračoval: „Přítel přijímáš nové chlapce, ale jak to udělat, abychom je uživilí a oblékli? V domě nemáme nic a začíná být chladno.“ Pietro dále říká: „Sotva jsem tam přišel, dotklo se mě, že jsem několik nocí musel spát na hromadě listů, přikrytý jenom tenkou přikrývkou. Večer, když už jsme spali, Don Bosco a jeho matka nám spravovali kalhoty a ostatní roztrhané oblečení, protože jsme měli jenom jediné. Když Don Bosco slyšel matčina slova, řekl: »Jak mnoho se natrápila moje dobrá maminka! ... Svatá žena! ... Ale pomoc Boží Prozřetelnosti nám nikdy nescházela.«“

„Vezmu je všechny“

V prvních prosincových dnech roku 1854 vyhlásil městský úřad konec nebezpečí epidemie a spočítal mrtvé. Do útulku pro sirotky vedle kostela svatého Dominika chodilo mnoho rodin, aby adoptovaly dítě, ale jak se to stává, vybíraly si jenom „ty nejlepší“. Zůstala tam asi dvacítko dětí, nejmenších a ošklivých. Don Bosco šel a všechny je přivedl do Oratoře. Šly za ním, držely se za ruce a pípaly jako kuřátka. Don Bosco pro ně vytvořil oddělenou třídu, dal jim vynikajícího učitele a udělal velikou propagandu u charitativních děl, aby mu je pomohla vydržovat. „Ocitl jsem se v mimořádné situaci,“ napsal Don Bosco. „Musím vydržovat nejhudší a nejopuštěnější, jejichž počet tento rok vystoupal až na 90. Je to z toho důvodu, že mnozí chlapci zůstali sirotky po epidemii cholery. Tisněn těmi potřebami uctivě a s důvěrou se na vás obracím a snažně vás prosím, abyste vzali v úvahu tuto těžkou situaci chlapců a udělili jim nějakou mimořádnou podporu.“

Situace byla opravdu mimořádná. Také starosta napsal Donu Boskovi, poděkoval mu a přislíbil mu „veřejnou podporu“. Poněvadž všichni poslední přichozí byli malí, nazývali je s úsměvem ostatní chlapci, kteří bydleli v domě, „třída maličkých“. Tito maličci hledali maminku Markétu jako vlastní matku, byli neustá-

Výstava „Objektivem biskupa: Postůj, zda pochopíš Boží divy“, která je od 7. září do 29. října 2023 k vidění v Arcibiskupském paláci v Olomouci, představuje fotografie biskupa Mons. Antonína Baslera v dialogu s krajinomalbami ze sbírek Arcibiskupství olomouckého. Příroda se zde představuje jako duchovní prostor, v němž se člověk stává poutníkem poznávajícím skrze krásy krajiny nejen své nitro, ale i tajemství Boží přítomnosti.

Biskup Basler se o fotografování zajímá od mládí. Rád vyráží do přírody, ať už na každodenní procházky s modlitbou růžence podél řeky Moravy, nebo na delší túry – v létě pěšky, v zimě na lyžích. Na svých cestách zachycuje zejména krajinu a oblohu v různých denních i nočních chvílích, architekturu a městská panoramata.

Výstava se zaměřuje na spiritualitu krajiny, kterou člověk vnímá skrze přírodní krásy. Fotografie biskupa Baslera doprovází nejen citáty z Bible, ale také několik krajinomaleb ze sbírek Arcibiskupství olomouckého. Dozvíte se, že spojení přírody s krásou nebyvalo vždy samozřejmostí. Lidé po dlouhou dobu považovali volnou přírodu za nebezpečnou. Teprve před dvě-

ma stoletími se stala symbolem přirozené krásy a její návštěva duchovním zážitkem. Obrazy, které návštěvníci mají možnost zhlédnout, pocházejí z 19. století. Právě v té době začali lidé hledat útěchu v divoké přírodě, jež jim poskytovala útočiště před každodenními starostmi života ve městech. Majestátní příroda probouzela v člověku pocit vlastní nepatrnosti v nekonečném koloběhu světa stvořeného Bohem.

Výstavu doprovázejí autentické zvuky přírody, jako je ptačí zpěv nebo šumění listů, díky nimž se návštěvník bude moci plně pohroužit do atmosféry fotografií a biblických úryvků, vybraných biskupem Baslerem, v duchu verše ze starozákonní knihy Jób: „Postůj, zda pochopíš Boží divy.“

Výstava bude k vidění až do 29. října 2023: v září od úterý do neděle (pondělí pouze na objednávku) a v říjnu o víkendech vždy od 10.00 do 12.00 a od 13.00 do 17.00 hodin. Výstava je přístupná v rámci prohlídkového okruhu nebo samostatně po předchozí domluvě.

*Zdroj: Arcibiskupství olomoucké
(Redakčně upraveno)*

le kolem ní, hledali lásku. Ona mezi nimi, usměvavá a něžná, zdála se jako Sněhurka mezi velkým množstvím trpaslíků. Objímala je, utírala jim nos, cítila se znovu babičkou jako v Becchi, babičkou chudou, ale šťastnou.

Modlitba maminky Markéty

Zima roku 1854–55 byla velice studená. Pietro Enria na to vzpomíná takto: „Ráno na mši byl kostel vymrzlý, že Don Bosco měl tak ztuhlé ruce, že v nich ani nemohl udržet kalich.“ Maminka Markéta však byla každý den na mši, seděla v první lavici a prosila Pána o sílu a prostředky, aby unesla tíhu této tak velké a početné rodiny.

Nemodlila se jenom v kostele. Modlitba, to bylo něco, co ji obklopovalo celý den. Byla to myšlenka na Boha. Ona nikdy nečetla, ani neslyšela o církevních Otcích. V jejím životě však kvetla modlitba, kterou tisíc pět set let předtím veliký ar-

cibiskup svatý Jan Zlatoústý vysvětloval svým křesťanům takto: „Modlitba nemá být jenom v určenou dobu, ale má kvést neustále dnem i nocí. Není třeba pozvedat naši duši k Bohu jenom tehdy, když se modlíme ve stanovený čas. Jde o to, abychom také, když jsme zaměstnaní, když pečujeme o chudé, nebo v jakékoliv jiné činnosti měli touhu a vzpomínali na Boha, vychutnávali Boží lásku, která dává veškerému jídlu chuť, aby se tak všechno, co děláme, stalo tím, co chutná našemu Pánu.“

(Pokračování)

*Redakčně upraveno
Pramen: BOSCO T., Maminka Markéta,
Život matky Dona Boska.
Překlad P. Jan Ihnát. Matice
cyrilometodějská s. r. o., Olomouc 2006.*

(Kniha je vyprodaná.)

Pondělí 18. 9. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Jan Hanák – kněz **6:25** O kom, o čem: O tvorbě Bukovinských Slováků **6:45** Duchovní malby: Zjevení Páně **7:10** Mladí salesiánské misionáře 2016 – Šalamounovy os- trovy **7:25** Kmochův Kolín 2019: Velký DO Dolní Chvatliny – Kolín **8:00** Buon giorno s Františkem **8:40** Můj chrám: Kostel sva- tého Jana Nepomuckého ve Štěchovicích a Monika Klimentová **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** Příroda kolem nás: Návrat praturů a divokých koní do přírody **9:30** Mistr houslař z Jestřabí **9:50** Outdoor Films s Richardem Štěpánkem (80. díl): Vzdát můžeš zítra **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Hledání skrytých svatých míst: Kypr (1. díl) **13:40** V po- horách po horách: Soláň – Vsetínské vrchy **14:00** Za obzorem: Salesiánské centrum Pardubice [L] **14:35** V pohorách po ho- rách: Plešivec – Brdy **14:45** Noční univerzita: Pavel Kalina – Kostel pro 21. století **16:00** V souvislostech **16:20** Duchovní kra- jina Novohradských hor: Pohorská ves **16:50** Výpravy do divo- činy: Hroší – „říční koně“ **18:00** Sedmihlásky (98. díl): Maličká sú **18:05** Mezi námi zvířátky: Bouře na savaně **18:09** Jeníkov **18:25** Tomáš Kočko & Orchester na Mohelnickém dostavníku 2012 **18:45** Libanon – Sedm sekund **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír [L] **19:40** Dědek a jeho kreslený svět: Stárnutí a smrt jako výzva **19:45** Přejeme si... **20:05** Dům ze skla? [L] **21:10** ARTBITR – Kulturní magazín: Stephan Komandarev [P] **21:20** V pohorách po horách: Pavlovské vrchy **21:30** Za obzorem: Salesiánské centrum Pardubice **22:05** Láska **22:35** Kulatý stůl: Novinářem dnes: Akademie televize Noe **0:00** Letem jazzem (2. díl): Jazzové standardy **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Úterý 19. 9. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Osamu Okamura – architekt **6:30** Šéguové – děti z ulic Lubumbashi **7:05** Trendy ochrany přírody **7:35** Benefiční koncert pro Nadaci Impuls: Praha, kostel sv. Šimona a Judy **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** V souvislostech **9:35** Ženy naší rodiny **9:52** Traveller – Jihovýchodní Asie **10:00** Noční univerzita: Petr Kadlec – Koukej, Bože, moje lajky! **10:45** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka: Zasněžená krajina Žďárských vrchů **11:05** Zachraňme kostely: Kostel sv. Vavřínce v Tasnovicích **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Ján Miho – heligonkář a folklorista **13:20** Chorvatsko – Moře modlitbe **14:00** U NÁS aneb Od cimbalu o lidové kultuře: S cimbalom za oceán **15:20** Setkání: Bohuslav Procházka **15:30** Poslední království draků **16:25** Vaření ha- lušek **16:50** Muzikanti, hrajte (2. díl): S dechovou hudbou Túfaranka **18:00** Sedmihlásky (98. díl): Maličká sú **18:05** Mezi námi zvířátky: Zahradniční **18:10** Animované příběhy velikánů dějin: Abraham Lincoln (1809–1865) **18:40** Temptation 2 – Létání **18:50** Zpravodajské Noeviny: 19. 9. 2023 [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:40** Dědek a jeho kreslený svět: Vedle sebe, není spolu **19:45** Přejeme si... **20:05** Klapka: S Ladislavem Ženožičkou [P] **21:10** Poutníci času: S cestovatelem Pavlem Svobodou **21:30** Terra Santa News: 13. 9. 2023 **21:55** Jazzový večer, II. část: Mezinárodní hudební festival Leoše Janáčka 2023 [P] **22:45** Dokořán: S Janou Vohralíkovou **23:35** Tiché hrozby – Zemětresné roje **0:05** Zachraňme kostely: Kostel sv. Barbory v Manětíně **0:25** Flešbky – Godzone podcast (10. díl): Pavol Danko – Pomohlo mi Hnutie fokoláre **0:55** Noční repríza dopoledních pořadů.

Středa 20. 9. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Haig Utidjian – dirigent **6:25** Zpravo- dajské Noeviny: 19. 9. 2023 **6:45** Noční univerzita: Pavel Kalina – Kostel pro 21. století **8:00** Neoblomný kardinál **9:00** Generální audience papeže Františka [L] **10:00** Hovory z Rekovic: Richard Konkolský (1. část) **10:20** Příroda kolem nás: Záchrana puštica a přikrmování ptáčků na krmítku **10:40** Hlubinami vesmíru s dr. Kateřinou Falk: Laboratorní astrofyzika, 1. díl **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Ondrášovské pu-

TELEVIZE

DOBRÝCH ZPRÁV

- Vysílání denně 6.00 – 1.00 hod.
- Denně: 8.00; 16.00 hod. – programová nabídka TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na www.tvnoe.cz

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENÁ

tování: Rožnovské slavnosti 2023 **14:00** Klid zbraní **14:25** Jak potkávat svět: S Hradišťanem **15:50** Expedice – ptáci Třeboňska **16:20** Groteský Bustera Keatona: Frigo a strážníci **16:40** V po- horách po horách: Ztracenec – Javorníky **16:50** Dům ze skla? **18:00** Sedmihlásky (98. díl): Maličká sú **18:05** Mezi námi zvířátky: Schovávaná **18:10** Strýček Emu: Začíná pod- zim **18:20** Harfa Noemova: A. Dvořák: Lužanská, II. část [P] **18:40** Setkání: Marian Jurečka – kaplička v Olší **18:50** Terra Santa News: 20. 9. 2023 [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:40** Dědek a jeho kreslený svět: Co tě nezabije... **19:45** Přejeme si... **20:05** Nebojte se... Ptejte se kněze [L] **21:05** Adorace [L] **22:10** Noční univerzita: Jan Špilar – Chození bez omrzení **22:55** Harfa Noemova: Má vlast – Šárka **23:15** Pěšky hezky česky: Svatojakubská cesta **23:35** Generální audience pape- že Františka **0:00** Duchovní krajina Novohradských hor: Cetviny **0:30** Absolutní: Pavel Valášek **1:00** Noční repríza do- poledních pořadů.

Čtvrtek 21. 9. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Miluše Voborníková – zpěvačka **6:25** ARTBITR – Kulturní magazín: Stephan Komandarev **6:35** V pohorách po horách: Palkovické hůrky **6:45** Život ve vztahu: Franz Kett a jeho pedagogika **7:25** Train Dance – Od páry k rychlovlakům v Jižní Koreji **7:30** Poutníci času: S cestovatelem Pavlem Svobodou **7:45** Terra Santa News: 20. 9. 2023 **8:05** Dokořán: S Janou Vohralíkovou **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** Hovory z Rekovic: Richard Konkolský (2. část) **9:30** Pomoc, která se točí **10:00** Kulatý stůl: Novinářem dnes: Akademie televize Noe **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka: Třídenní běh v Novohradských horách **13:20** Příběhy psané životem: Neobyčejný dar **14:00** Za obzorem: Matice Radhoštská [L] **14:35** Generální audience papeže Františka **14:55** Jarmek aneb Pokračovat a vydržet **15:30** Uganda: Nechte mě jít a ze- mřít **16:05** Zpravodajské Noeviny: 19. 9. 2023 **16:25** Benefiční koncert pro Nadaci Impuls: Praha, kostel sv. Šimona a Judy **18:00** Sedmihlásky (98. díl): Maličká sú **18:05** Mezi námi zvířátky: Pštrovice v ohrožení **18:10** Ovečky: 25. neděle v me- zidobí (A) **18:30** Za žábami do Kamerunu **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:40** Dědek a jeho kreslený svět: Máme to pod kontrolou? **19:45** Přejeme si... **20:05** Cvrlikání (100. díl): Hlmisto [L] **21:15** Okřídlení sousedé: Ptáci a skla **21:30** Za ob- zorem: Matice Radhoštská **22:05** Pod lampou [P] **0:10** Bratři Orffové na Crossroads 2021 **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pátek 22. 9. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Marie Rottrová – zpěvačka **6:30** Kmochův Kolín 2019: Monsterkoncert blok A **7:15** Stíny nad Libavou **7:55** Když bolí duše: Domácí násilí **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** Škola tmou **9:35** Okřídlení sousedé: Obyvatelé půd **9:50** Lazníci z Hriňovéj **10:06** V pohorách po horách: Krajinou břidlice – Nízký Jeseník **10:20** Dům ze skla? **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Žamboši na Mohelnickém dostavníku 2012 **13:20** Duchovní malby: Ježíšovo

veřejné působení **13:45** ARTBITR – Kulturní magazín: Stephan Komandarev **14:05** Nebojte se... Ptejte se kněze **15:05** Groteský Bustera Keatona: Když se Frigo ženil **16:00** Setkání: Pavla Golasowská – dřevěný kostel v Gutech **16:15** Přílet na me- zinárodní letiště v Marseille a oficiální přijetí prezidentem rep- ubliky: Papež František v Marseille [L] **16:55** Earth – Země **17:04** Liběšice **17:15** Mariánská modlitba s kněžími v bazi- lice Notre Dame de la Garde: Papež František v Marseille [L] **18:00** Chvilce ztišení s představiteli náboženství u památníku uto- nulých námořníků a migrantů: Papež František v Marseille [L] **19:05** Kaplani naděje: P. Antonín Klaret Dabrowski **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír [L] **19:35** Dědek a jeho kreslený svět: Pravda o lži **19:45** Přejeme si... **20:05** Kulatý stůl: Ohlédnutí za setkáním mládeže v Lisabonu [L] **21:30** Poletuchy: Na skok do Českého Krumlova **22:20** S chutí přes práh: Školské sestry sv. Františka v Hoješíně **22:40** Klapka: Se Zdeňkem Zbořilem **23:40** Etiopie: Jděte a získávejte učedníky **0:15** Příběhy psané životem: Sen českého miliardáře **1:00** Noční repríza dopole- dních pořadů.

Sobota 23. 9. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Jan Potměšil – herec **6:25** Bazilika s tajemným světlem (1. díl): Šlechtička a panovnická bazilika **6:40** Tiché hrozby – Blízký vesmír **7:10** Můj chrám: MUDr. Lumír Kantor, Ph.D., chrám sv. Cyrila a Metoděje v Olomouci **7:30** Harfa Noemova: A. Dvořák: Lužanská, II. část **7:50** Setkání: Pavla Lowentalová **8:00** Příroda kolem nás: Ježek a buvol pra- lesní **8:20** Sedmihlásky (98. díl): Maličká sú **8:25** Strýček Emu: Začíná podzim **8:35** Bratr oheň: Svátí a zloději **9:00** Ovečky: 25. neděle v mezidobí (A) **9:20** Animované příběhy velikánů dějin: Abraham Lincoln (1809–1865) **10:00** Účast na zá- věrečném zasedání Rencontres Méditerranéennes v Palais du Pharo: Papež František v Marseille [L] **11:05** Zachránci hadů na Bali **11:30** Setkání s prezidentem republiky v Palais du Pharo: Papež František v Marseille [L] **12:00** Angelus Domini [P] **12:05** Přejeme si... [P] **12:20** Pod lampou **14:35** Tady jsme doma: MFF Strážnice 2023 **16:15** Mše svatá na Stade Vélodrome: Papež František v Marseille [L] **17:50** Hledání skry- tých svatých míst: Kypr (2. díl) **18:45** Závěrečný ceremoniál a odlet z mezinárodního letiště v Marseille: Papež František v Marseille [L] **19:20** V souvislostech [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Poletuchy: Na skok na Tábore [P] **20:50** Bella **22:25** V po- horách po horách: Harrachovy kameny **22:35** Jak potká- vat svět: S Hradišťanem **0:00** Poutníci času: S cestovatelem Pavlem Svobodou **0:15** Šéguové – děti z ulic Lubumbashi **0:50** Familie Korbel – Příběh z druhé strany **1:05** Noční re- príza dopoledních pořadů.

Neděle 24. 9. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Milan Šimáček – publicista a herec **6:25** Kaplani naděje: Ondřej Doskočil a Ludmila Míchalová Mikšíková **6:40** Dům ze skla? **7:45** Groteský Bustera Keatona: Frigo na masině **9:10** Cvrlikání (100. díl): Hlmisto **10:15** ARTBITR – Kulturní magazín: Stephan Komandarev **10:30** Mše svatá [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [L] **12:20** V souvislostech **12:40** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne [P] **13:20** Muzikanti, hrajte (3. díl): S dechovou hudbou Bojan **14:35** Poletuchy: Na skok na Tábore **15:20** Noční univerzita: Jan Špilar – Chození bez omrzení **16:10** Bella **17:40** V pohorách po horách: Šipska Fatra **18:00** Sedmihlásky (97. díl): Za kamny v koutku **18:05** Ovečky: 25. neděle v me- zidobí (A) **18:25** Bratr oheň: Sultán na mě čeká! **18:50** Strýček Emu: Státní svátek [P] **19:00** Příroda kolem nás: Rozinka a med- věď **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:35** Dědek a jeho kreslený svět: Hrdinové všedních dnů **19:45** Přejeme si... **20:05** Magazín Mary's Meals [P] **20:25** Černobyl na koleč- kách **22:00** Benefiční koncert Police Symphony Orchestra a Tomáše Kluse pro Mary's Meals: Hudba pro uši i pro duši **23:40** Klapka: S Ladislavem Ženožičkou **0:45** Polední mod- litba Sv. otce Františka **1:00** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **1:45** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pondelok 18. 9. o 20:20 hod.: A teraz čo? (Duchovné dary)

Čo sú to duchovné dary alebo dary Ducha Svätého? Sú pre každého alebo len pre vybrané osoby? Ako ich možno získať?

Utorok 19. 9. o 17:10 hod.: Ovocie koncilu

Kláštor sv. Kríža sa spája s legendou rozprávajúcou o pôvode kríža, na ktorom zomrel náš Spasiteľ.

Streda 20. 9. o 20:55 hod.: Večer z nádvorja (Skyva)

Má rada rozprávky, pracuje so slovom a hudbou, skúša na fare a spoločnosť jej robia klavír a mikrofón. Čím žije, ako žije, čo a ako tvorí, a s kým spolupracuje, nám prezradí speváčka Skyva. Chýbať nebudú ani jej piesne. Moderuje Jozef Vaško.

Štvrtok 21. 9. o 18:20 hod.: Svätá omša zblízka (Význam liturgie)

Liturgia je najvznešnejšia činnosť, akej je človek schopný. Aby sme liturgiu prežívali čo najhlbšie, je potrebné rásť vo vzťahu ku Kristovi. Úvodný diel relácie „Svätá omša zblízka“ prináša dôležité myšlienky o samotnej liturgii a jej všeobecnom význame pre život veriacieho človeka.

Piatok 22. 9. o 16:00 hod.: 44. apoštolská cesta pápeža Františka do Marseille

Prílet na medzinárodné letisko v Marseille a oficiálne privítanie.

Sobota 23. 9. o 20:30 hod.: Don Camillo a ctihodný Peppone (3/5)

Don Camilla rozhnevá Pepponeho zámer kandidovať v nadchádzajúcich voľbách za senátora. Predstava, ako má Peppone ešte väčší vplyv než doteraz, podnieti Don Camilla sabotovať jeho šance vyhrať voľby.

Nedeľa 24. 9. o 20:40 hod.: Adopcie na diaľku – Ukrajina

Dokumentárny film zachytáva život detí a bohoslovcov z Ukrajiny, ktorí sú zapojení v projekte Adopcia na diaľku®. Vďaka darcom zo Slovenska sa môžu vzdelávať a majú tak nádej na lepšiu budúcnosť.

Zveme Vás na **ČESKO-SLOVENSKOU NÁRODNÍ POUŤ NA TURZOVKU**, ktorá se koná **28. září 2023** na slavnost sv. Václava. Mše svätá je v 11 hodín slovenská a ve 13 hodín česká s večeřadlem v kapliče zjevení Panny Marie. **Duchovní doprovod:** P. Jaroslav z Křešic. **Kontakt:** tel. 725 016 715.

BREVIÁŘ PRO LAIKY

16. – 23. ZÁŘÍ 2023

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 17. 9.		PO 18. 9.		ÚT 19. 9.		ST 20. 9.		ČT 21. 9.		PÁ 22. 9.		SO 23. 9.			
Antifona	1136	1262	1150	1278	1166	1295	1692	1907	1673	1892	1213	1346	1722	1941		
Žalm	784	883	783	881	783	881	786	884	786	884	784	883	783	881		
Ranní chvály:																
Hymnus	1136	1263	1151	1279	1166	1296	1693	1907	1673	1893	1213	1346	1723	1941		
Antifony	1137	1264	1151	1279	1167	1296	1183	1313	1674	1893	1214	1347	1229	1364		
Žalmy	1137	1264	1152	1280	1167	1297	1183	1313	813	914	1214	1347	1229	1364		
Krátké čtení a zpěv	1140	1267	1155	1283	1170	1300	1693	1908	1674	1894	1217	1351	1724	1942		
Antifona k Zach. kantiku	715	807	1155	1284	1170	1300	1694	1908	1522	1715	1218	1351	1724	1943		
Prosby	1140	1268	1155	1284	1171	1300	1694	1908	1675	1894	1218	1351	1724	1943		
Závěrečná modlitba	716	807	1156	1284	1521	1713	1522	1714	1522	1715	1218	1352	1726	1717		
Modlitba během dne:																
Hymnus	1141	1269	1156	1285	1172	1301	1187	1318	792	890	1219	1353	1233	1369		
Antifony	1142	1269	1157	1285	1172	1302	1188	1319	1204	1336	1219	1353	1234	1369		
Žalmy	1142	1269	1157	1286	1172	1302	1188	1319	1204	1336	1219	1353	1234	1370		
Krátké čtení	1144	1271	1159	1288	1175	1305	1190	1322	1676	1895	1221	1356	1236	1372		
Závěrečná modlitba	716	807	1159	1288	1175	1305	1191	1322	1522	1715	1222	1356	1236	1372		
Nešpory:																
	SO 16. 9.															
Hymnus	1132	1258	1145	1273	1160	1290	1176	1307	1698	1913	1685	1715	1223	1358	807	907
Antifony	1133	1259	1146	1274	1161	1290	1177	1307	1193	1324	1678	1897	1224	1358	808	908
Žalmy	1133	1259	1146	1274	1161	1291	1177	1308	1193	1324	1678	1897	1224	1359	808	908
Kr. čtení a zpěv	1135	1261	1149	1277	1164	1294	1180	1310	1701	1916	1680	1900	1226	1361	810	911
Ant. ke kant. P. M.	715	807	716	808	1164	1294	1180	1310	1701	1916	1523	1716	1227	1361	716	808
Prosby	1135	1261	1149	1277	1165	1294	1180	1310	1702	1917	1681	1900	1227	1362	811	911
Záv. modlitba	716	807	716	807	1165	1295	1521	1713	1522	1714	1522	1715	1227	1362	717	809
Kompletář:	1238	1374	1242	1379	1247	1384	1250	1387	1254	1391	1257	1395	1260	1398	1238	1374

Liturgická čtení

Neděle 17. 9. – 24. neděle v mezidobí

1. čt.: Sir 27,33–28,9
 (řec. 27,30–28,7)
 Ž 103(102),1–2.3–4.9–10.11–12
 Odp.: 8 (*Hospodin je milosrdný a milostivý, shovívavý a nadmíru dobrotivý.*)
 2. čt.: Řím 14,7–9
 Ev.: Mt 18,21–35

Pondělí 18. 9. – ferie

1. čt.: 1 Tim 2,1–8
 Ž 28(27),2.7.8–9
 Odp.: 6 (*Požehnaná buď Hospodin, že vyslyšel mou úpěnlivou prosbu!*)
 Ev.: Lk 7,1–10

Úterý 19. 9. – nezávazná památka sv. Januária

1. čt.: 1 Tim 3,1–13
 Ž 101(100),1–2ab.2cd–3ab.5.6
 Odp.: 2c (*Chci kráčet v nevinosti srdce.*)
 Ev.: Lk 7,11–17

Středa 20. 9. – památka sv. Ondřeje Kim Taegona, Pavla Chong Hasanga a druhů (v litoměřické diecézi: svátek Výročí posvěcení katedrály)

1. čt.: 1 Tim 3,14–16
 Ž 111(110),1–2.3–4.5–6
 Odp.: 2a (*Veliká jsou Hospodinova díla.*)
 Nebo: *Aleluja.*
 Ev.: Lk 7,31–35

Čtvrtek 21. 9. – svátek sv. Matouše

1. čt.: Ef 4,1–7.11–13
 Ž 19(18),2–3.4–5
 Odp.: Řím 10,18b (*Všude na zemi pronikl jejich hlas.*)
 Ev.: Mt 9,9–13

Pátek 22. 9. – ferie

1. čt.: 1 Tim 6,2c–12
 Ž 49(48),6–7.8–10.17–18.19–20
 Odp.: Mt 5,3 (*Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království.*)
 Ev.: Lk 8,1–3

Sobota 23. 9. – památka sv. Pia z Pietrelciny

1. čt.: 1 Tim 6,13–16
 Ž 100(99),2.3.4.5
 Odp.: 2c (*Vstupte před Hospodina s jásotem!*)
 Ev.: Lk 8,4–15

KATECHETIKA

KATECHISMUS DUCHOVNÍHO ŽIVOTA
Robert kardinál Sarah • Z francouzštiny přeložila Lucie Cekotová • Odpovědná redaktorka Kateřina Kutariňová

V této knize kardinál Robert Sarah ukazuje, jak kráčet po cestě duchovního života. Jak sám říká, cílem této knihy je „doprovázet všechny, kdo se rozhodli odpovědět na Boží lásku, plným, šťastným a plodným životem, který vyvrcholí věčným štěstím z kontemplace Boha“. Kapitoly této knihy jsou uspořádány podle svátostí, zabývají se tématem modlitby, askeze a liturgie. Jsou prochnuty jediným cílem: aby si všichni uvědomili, že náš křest je počátkem velkého obrácení – velkého návratu k Otci. Kardinál Sarah nás zve, abychom spolu s ním putovali evangelií a objevili původ a význam každé ze svátostí a to, jak jsou nezbytné k tomu, aby nám pomohly růst v osobním vztahu s Ježíšem, rozvíjet kontemplativní život a vzkvétat ve společenství s Bohem.

Hesperion, z. s. • Váz., přebal, A5, 240 stran, 420 Kč

litbách především za vážně nemocné. Tyto modlitby se tak mohou konat na přímluvu ctihodného arcibiskupa Stojana. Případná vyslyšení mohou věřící sdělovat na adresu uvedenou v brožurce.

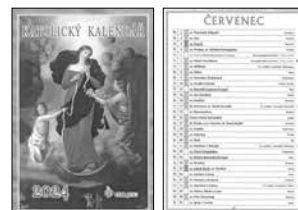
*Matrice cyrilometodějská s. r. o. • Dotisk prvního vydání
 Brož., A6, 48 stran, 59 Kč*

KALENDÁŘE

KATOLICKÝ KALENDÁŘ

*Texty a obrázky Dr. Ivan Dobeš a Mgr. Michaela F. Váchová
 Kalendář přehlédl Kamil Harvánek*

Nástěnný měsíční kalendář s církevním a občanským kalendářem na rok 2024.

Cor Jesu

*Brož., 155x225 mm,
 křídový papír, 69 Kč*

CELÝ ROK S MARIÍ

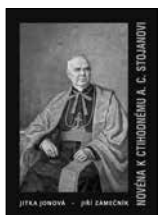
*Texty a fotografie PhDr. František Záruba • Texty modliteb
 Mgr. Klára Pfliegerová • Editor Mgr. Michaela Váchová
 Korektura kalendária Kamil Harvánek*

Týdenní stolní kalendář s církevním a občanským kalendářem na rok 2024. V kalendáři najdeme fotografie kostelů u nás. Kromě stručných popisných textů k jednotlivým fotografiím obsahuje každý týden také krátkou modlitbu.

*Cor Jesu • Kroužková vazba,
 230x154 mm, 79 Kč*

NOVĚNA

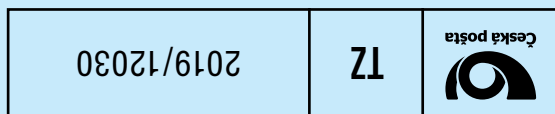
NOVĚNA K CTIHODNĚMU A. C. STOJANOVÍ • PRO SOUKROMOU POBOŽNOST

*Jitka Jonová - Jiří Zámečník • Fotografie
 Arcibiskupství olomoucké*

Vyšlo s církevním schválením. Autoři této nověny vybrali devět momentů ze života ct. arcibiskupa Antonína Cyrila Stojana (1851–1923), které jsou aktuální i dnes. Koncepce nověny umožňuje využití při pravidelných mod-

**Objednávky knih – tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803
 Matrice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz**

Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách www.maticecm.cz.

**Matrice cyrilometodějská s. r. o.
 Dolní nám. 24
 779 00 Olomouc**

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské, spolku. Vydává Matice cyrilometodějská, spolek, Dolní nám. 24, Olomouc – IČO 00533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská s. r. o., Olomouc. Redakce: Šéfredaktor Mgr. Daniel Dehner, redaktor Mag. Theol. Tomáš Kmrl. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Neznámena to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc; telefon a fax 585 222 803 (e-mail: svetlo@maticecm.cz; <http://svetlo.maticecm.cz>; objednávky týdeníku: e-mail: periodika@maticecm.cz; tel.: 585 220 626; objednávky knih: e-mail: objednavky@maticecm.cz; tel.: 587 405 431, www.maticecm.cz; inzerce: redakce@maticecm.cz; podávání novinových zásilek Registrací značka MK ČR E 7225. Administrace pro Slovenskou republiku: CD Photo s.r.o., Chrenovská 21/14, 949 01 Nitra, telefon 00421 903 263 525; podávání novinových zásilek povolené SP, s. p. ZSRP Bratislava, č. j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medzugasorje aj.), se používáme konečného usudku církve. Nevyžádané neověřené příspěvky nevracíme.